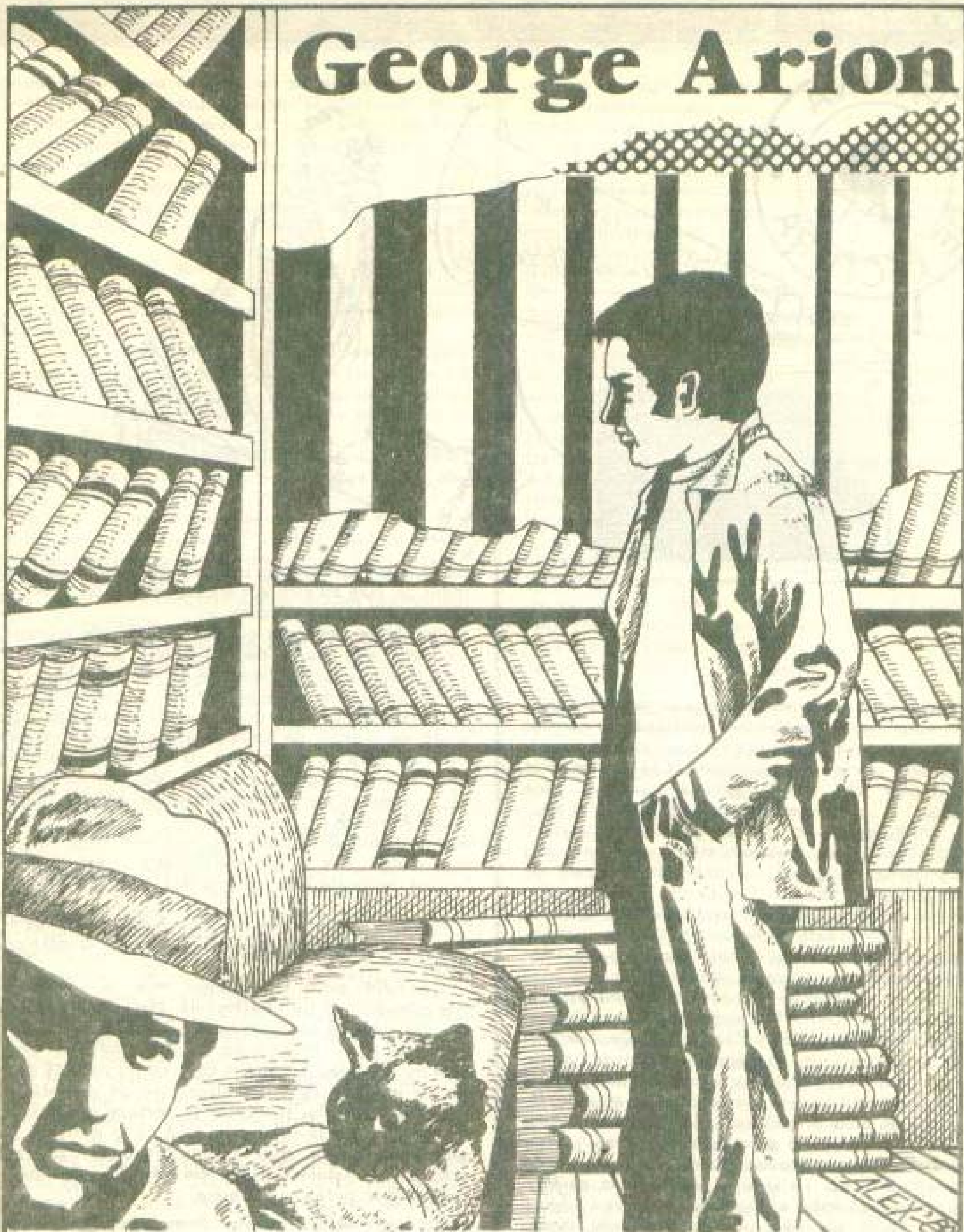
George Arion

Pe ce picior dansați?

1

De cînd s-a apucat să învețe limba engleză fără profesor, vorbirea lui Haralambie Necșulescu a căpătat o coloratură neobișnuită și cel care-l ascultă pentru prima oară rămîne total în ceață. Cel mai talentat fotoreporter de la *Perspective* nu mai zice „desigur" ci „of course", nu mai catadicsește să spună „mulțumesc" ci rostește condescendent „thank's" și lasă cu gura căscată pe cîte un coleg care-și sărbătorește ziua urîndu-i cît se poate de senin „Happy birthday". Dar pentru a înțelege cu adevărat ce bolborosește uriașul blond de la ziarul nostru — „the greatest fotoreporter", cum îi place să se autointituleze — nu-ți trebuie o cunoaștere temeinică a limbii engleze ci, mai cu seamă, a unor variante ale ei folosite prin fostele colonii britanice. Rareori „of course" e pronunțat ca la Oxford și „Happy birthday" ca la Cambridge. De cele mai multe ori Hara face adevărate minuni de vitejie și-și contorsionează limba în asemenea hal încît fluxul sonor pe care-l emite transpirînd din abundență, de parcă ar sufla în cărbunii unui samovar, aduce vag cu cel recomandat de manual și are mai curînd ceva din rezonanța provocată de descărcarea unor vagoneți de nisip. La început, scrîșnetele dinților săi îți provoacă mila: ai impresia că se vor măcina ca niște bucăți de cretă prea mult folosite. Apoi, cînd scrîșnetele se transformă în gemete însoțite de schimonositurile groaznice ale feții lui Hara,te apucă de-a binelea spaima și te întrebi dacă nu cumva e mai bine să chemi pe cineva competent să-l consulte.

Bărbatul din fața biroului meu stă într-un fotoliu de piele uzat și a ajuns deja în cea de a doua fază, deși nu a intrat în redacție decît de cîteva minute. Însă Hara urmează fără să se sinchisească marele discurs pe care mi-l ține de vreo oră.

— Of course, old man, treaba e cît se poate de serioasă. The girl mi-a căzut cu tronc și nu m-aș da în lături să înfiripez un love story cu ea. E beautiful. Și, cum ați zice voi, are pe vino-ncoace. Adică, mai corect spus, pe come in.

Își însoțește perorația cu gesturi largi ale mîinilor, cu nimic mai scurte decît paletele unei mori de vînt. Nasul lui coroiat freamătă de ațîțare. E îmbrăcat într-un costum de blugi prespălați sau, cum zice chiar el, „preaspălați" și în mod evident îi este cald, dar e atît de mîndru de noua sa achiziție vestimentară încît nu vrea să o schimbe cu haine mai potrivite unei zile cu o temperatură ridicată cum e cea de azi, indiferent dacă termometrul se află la Filaret sau la Băneasa.

Necunoscutul din biroul meu n-a avut timp nici să se prezinte. Are însă mare răbdare și așteaptă ca furtuna lingvistică la care asistă să se potolească.

E momentul să intervin. Pentru a fi mai convingător folosesc o metodă care îl amuțește dintr-o dată pe Hara.

— Ça suffit, pour aujourd'hui, mon enfant Hara.

Într-adevăr, luat pe neașteptate, Hara încetează să mai măsoare cu pașii săi largi încăperea și se holbează la mine. După care dă din umeri ca omul care nu a înțeles, bombăne ceva ce nu pare să aibă nici o legătură cu vreun idiom de pe planetă, se așază la biroul lui și începe să sorteze niște clișee fotografice. Le ia unul cîte unul cu o pensetă, se uită la ele în zare, apoi le pune într-un plic pe care scrie cu inimitabila lui caligrafie care doar pe Champollion l-ar putea entuziasma.

În încăpere se lasă liniștea. Doar pe coridor se mai aude din cînd în cînd cîte un strigăt sfîșietor: cineva cheamă pe altcineva la telefon. De fiecare dată bărbatul din fotoliu tresare iar chipul său devine tot mai intrigat.

Am în sfîrșit timpul să-l studiez mai pe îndelete. Arată cu puțin peste cinzeci de ani. E mai curînd bine făcut decît gras și în ochi i se citește o sclipire jucăușă. Craniul proeminent n-a mai păstrat decît vagi vestigii ale podoabei capilare. Tenul are acea paloare întîlnită numai la cei care nu prea ies în aer liber și lucrează mai mult prin birouri. Stîngăcia din mișcări și aerul ușor descumpănit îmi arată lim-

pede că am de-a face cu un astfel de specimen. Întotdeauna mi-a plăcut să încerc să ghicesc profesia oamenilor după cum arată ei. Acesta din fața mea nu poate fi decît un cercetător, un savant chiar, un șoarece de bibliotecă total deconcertat ori de cîte ori iese printre oameni.

Telefonul începe să sune violent. Hara se sperie, scapă un clișeu din mînă și începe să strige la mine:

— De ce nu lași soneria mai încet? De cîte ori să-ți spun că mă bagă în toate bolile cînd îl aud cum urlă mai ceva ca o sirenă cînd e alarmă aeriană? Bad man ce ești!

Ca să se răzbune pe mine nu ridică receptorul deși telefonul e chiar sub nasul lui. N-am încotro și mă ridic de la masa mea de lucru, înconjor fotoliul unde stă necunoscutul tot mai înveselit de atmosfera în care se află și răspund eu.

— Da? Cu cine doriți să vorbiți? Cu Haralambie Necșulescu? Regret, duduie, astăzi nu vrea să fie deranjat nici măcar telefonic. E foarte ocupat.

Pînă cînd să apuce Hara să-mi înșface receptorul convorbirea se întrerupe. Îmi reiau locul și aștept ca rafalele de vorbe să se dezlănțuie. Spre uimirea mea, Hara îmi aruncă doar o privire care după mintea lui ar trebui să mă transforme într-un praf tocmai bun de împrăștiat în vînt.

Prin fereastra deschisă vine pînă la noi mireasma ierbii din curtea interioară culcată la pămînt cu o mașină electrică de tuns. Un om îmbrăcat numai în pantaloni și cu bustul ars de soare o mînuiește cu dexteritate. O clipă sînt invidios pe el. Apoi mă reîntorc spre necunoscut.

Acesta tușește ușor jenat.

— Vă rog, dacă nu vă deranjez...

Poate e prea cald de cîteva zile și slabe speranțe de a mai ajunge anul ăsta la mare sau măcar la un ștrand; poate că s-au adunat prea multe nopți pierdute pe teren în hoteluri unde n-aveai cu cine scoate o vorbă; poate a intervenit și oboseala de a mai cunoaște alți și alți oameni pe care îi ajuți și apoi nu-ți dau nici măcar bună ziua pe stradă. Poate o fi altceva de care n-am știre; fără să vreau izbucnesc într-o tiradă care pe măsură ce se desfășoară mă lasă și pe mine cu gura căscată.

— Să mă deranjați? Vai, dar se poate... De aceea sîntem noi aici: ca să fim deranjați. I-a tras de coadă un puști pisoiul unei cucoane care n-a crescut în viața ei un copil? Haidem la *Perspective* să ne plîngem, să facem reclamație. O fi pe-acolo vreun zăbăuc pe care să-l punem pe drumuri ca să-i ia la întrebări pe părinții obraznicului ăla. Se ceartă doi vecini de palier pentru că unul dintre ei a trîntit o dată din greșeală ușa liftului? De ce sînt ziariști pe lume? Hai la ei să ne spunem ce-avem pe suflet. Iar dacă am inventat un motor care în sfîrșit funcționează fără să consume nimic, cui să ne adresăm în primul rînd? Tot ziariștilor, ei trebuie să fie primii care să afle marea, colosala descoperire. Hai, curaj, spuneți de ce-ați venit? Vreun motoraș, acolo? V-am dibuit imediat. Nu mai stați pe gînduri: scoateți din servietă planurile. Întindeți-le pe masă. Explicați-mi cu lux de amănunte cum funcționează. Sînt obișnuit, aș putea zice că sînt un as în materie de perpetuum mobile. Dați-i drumul!

O astfel de izbucnire n-am mai avut demult. Hara a uitat să mai claseze clișeele fotografice și se uită la mine cu îngrijorare. Iar necunoscutul se ridică, strînge la piept cu hotărîre servieta din piele maro și se îndreaptă spre ușă.

Dintr-un salt sînt lîngă el.

— Vă rog să mă iertați. Nu știu ce m-a apucat. Exploziile din soare... E foarte cald.

— Într-adevăr, acceptă el cu un calm desăvîrșit. Dar m-ați judecat complet greșit. E și firesc, sînteți un om tînăr, mult mai tînăr decît mi-am închipuit citindu-vă articolele. V-am crezut un bărbat de cel puțin cinzeci de ani, dacă nu cumva mai mult. Or, dumneavoastră nu aveți nici patruzeci.

Sînt unele zile cînd arăt mai puțin de treizeci și opt de ani cîți am în realitate. Dar sînt altele cînd trec pentru oricine binișor peste patruzeci de ani. De obicei arăt mai tînăr sau mai în vîrstă exact atunci cînd nu trebuie. Ca de altfel și acum.

— N-are importanță vîrsta mea. Vă rog să-mi spuneți ce v-a adus la mine.

De pe coridor se aud murmure și pași grăbiți. O echipă de reporteri pleacă pe teren.

Necunoscutul șovăie pradă unei vizibile lupte interioare.

— Nu știu dacă mai are rost să vă spun...

Resemnat de a face cunoștință cu o nouă variantă de perepetuum mobile, îl încurajez pe tonul cu care de obicei mă adresez secretarelor cînd vreau să intru la un personaj important.

— Vă rog... Scoateți planurile...

Se uită la mine complet siderat.

— Care planuri?

— Planurile motorașului.

— Care motoraș?

— Cel cu perpetuum mobile.

— Care perpetuum mobile?

— N-ați venit pentru așa ceva?

— Nu.

Am o clipă de ezitare. Dacă nu e cercetător, atunci e doctor. Și doctorii stau în laboratoare și capătă cu timpul în obraji culoarea asta de pudră de talc.

— Atunci să vedem medicamentul. La ce e bun? De cîtă vreme îl testați? Are contraindicații?

Necunoscutul începe să-și iasă din fire. Iar vrea să se ridice dar la un gest cu mîna pe care îl fac îl țintuiesc în fotoliu. Profită de tăcere și rostește în mare viteză cîteva fraze.

— Sînt inginerul Ion Tacescu. Inginer constructor. Am fost pe multe șantiere din țară. Nu mă ocup de perpetuum mobile, nici de medicamente, iar vecinul meu de palier e cel mai bun prieten al meu și cotoi, din păcate, n-am, așa că n-am venit să reclam pe nimeni fiindcă l-ar fi tras de coadă.

Încerc să par mai degajat decît sînt în realitate.

— Atunci pentru ce ați venit?

Își trage o clipă respirația, ca și cum ar vrea să aibă destul aer pentru comunicarea importantă pe care ține s-o facă.

— Am venit la dumneavoastră în legătură cu un asasinat.

Tocmai acum telefonul sună din nou, dar n-aș jura că Hara a scăpat un alt clișeu din mînă din cauza lui. Iar eu am încremenit pe scaun și nu îndrăznesc nici să clipesc din ochi cît timp se aude soneria. Apoi alarma aeriană încetează și de afară se mai aude doar mașina elecrică zumzăind cu hărnicie și eficiență.

— Un asasinat? Cine a fost asasinat?

— Tatăl meu.

O spune cu aceeași liniște ca și cum ar constata că s-a stîrnit o boare de vînt.

— Cînd? Cum a fost asasinat? De ce nu v-ați dus la miliție?
— A fost asasinat în urmă cu patruzeci și cinci de ani. Nu știu cine e criminalul. Iar la miliție nu m-am dus deoarece probabil că nimeni nu mi-ar da crezare. N-am nici o dovadă. Sau mai bine zis, dovada mea e șubredă. Chiar foarte șubredă. Aproape inexistentă.
Hara profită de neatenția inginerului și-mi face un semn în legătură cu ce crede el despre sănătatea vizitatorului nostru. Apoi formează un număr de telefon, așteaptă pînă i se răspunde și începe să turuie ca o mitralieră pusă pe un banc de probe.
— Honney, ce mai faci? M-ai căutat cumva? Nu? Păcat... Îmi e tare dor de tine... Tu ești caty a mea, doar știi...
Ion Tacescu nu pare să-i audă sporovăiala. S-a cufundat în sine însuși și nu mai are nici o cale de comunicare cu lumea din jurul lui. Oare cum să-l readuc printre noi? Pentru o clipă mi-a stîrnit curiozitatea. Măcar pentru asta merită să-i mai acord puțină atenție.
Tușesc de cîteva ori ca să-l fac să se uite din nou la mine. Îl readuc cu greu printre noi.
— Sînteți atît de bun ca să fiți mai clar? N-am înțeles nimic!
Îmi aruncă o privire fără nici un reproș.
— Este și foarte greu de înțeles... Nici eu n-am priceput mare lucru... Pînă acum o săptămînă am trăit cît se poate de liniștit. Știam doar că în anul 1942, pe cînd aveam cinci ani, tatăl meu s-a prăpădit. Și-a tras un glonte în cap.
Hara astupă cu palma microfonul telefonului și zice mai mult pentru sine:
— Un glonte în cap? Interesant.
Apoi își continuă conversația ca și cum n-ar fi rostit nimic.
— Da, întărește inginerul. Au scris și ziarele. Vi le pot arăta, dacă vreți. Era profesor de muzică. Din cîte mi-a povestit mama despre el era un om extraordinar de blajin. Deosebit de tandru cu cei din casă. Îl țin minte cum îmi cînta la pian și încerca să mă învețe și pe mine un cîntecel pe care nu-l pot uita nici pînă azi.

Hara a terminat cu telefonul. E deosebit de mulțumit: fata a acceptat o întîlnire. De aceea se foiește pe scaun înconjurat de un nimb strălucitor și se amestecă din nou în discuția mea cu inginerul.
— Dar cîntați-l! Ne-ar face plăcere!
Îl ameninț pe ascuns cu pumnul. Inginerul însă începe să murmure ușor, ca pentru el:
— Trop, trop și iarăși trop
Calul trece la galop
Iar copiii îl privesc
Și îndată-l îndrăgesc...
— Încîntător! exclamă Hara. Aproape că-mi dau lacrimile.
Nu mai are sens să-i arăt o dată pumnul. Tot n-ar pricepe nimic.
Ion Tacescu rămîne însă tulburat doar de amintirile lui.
— Stăteam într-o căsuță de la marginea de atunci a Bucureștiului. Era o locuință modestă, dar în care eu cu tata și cu mama am trăit cei mai frumoși ani. Vara era un paradis de verdeață și de flori. Iarna, copiii făceau chiar în spatele curții noastre un derdeluș unde ne dădeam cu sania. N-am să uit niciodată ce fulgi mari de zăpadă erau în copilărie.
Hara oftează și-și șterge transpirația de pe frunte cu o batistă multicoloră care ar atrage atenția și unei prisăci.
— N-ar strica vreo cîțiva fulgi din ăștia acum... Cam cît de mari erau?
Din nou inginerul nu-l aude sau nu vrea să-l audă. E momentul să intervin:
— Hara! Ai surzit? Te strigă la redactorul șef!
Într-o clipă e la ușă și o șterge, însă nu destul de repede ca să n-audă ce-i strig din urmă:
— Nu te grăbi, istețule, nu te cheamă pentru vreo primă!
Apoi mă întorc spre Ion Tacescu.
— Vă rog să-l iertați. El e mai glumeț. Băiat bun, de altfel. Dar vă rog să continuați.
— Nu prea mai am ce să vă spun. În 1942 tatăl meu s-a împușcat. N-are rost să vă mai povestesc cît de greu ne-am descurcat în continuare. Am reușit totuși să învăț carte și s-ajung inginer constructor. Mama mea a trăit pînă acum cîțiva ani. Pînă în ultima ei clipă am întrebat-o de ce-a făcut tata gestul acela și niciodată n-a știut ce să-mi răspundă.
— N-a lăsat nici o scrisoare de explicație? De obicei sinucigașii așa procedează.
— N-a lăsat nimic. Și nimic nu justifica gestul lui. Era fericit cu mama, era bucuros fiindcă avea un băiat... Zadarnic mi-am frămîntat creierii zile și nopți. N-am găsit nici o explicație. Pînă cînd...
În glasul lui e ceva care deodată mă face curios. Dar tocmai atunci ușa se dă de perete și în prag apare Hara cu o falcă în cer și cu alta în pămînt. Zmeul din poveste ar fi bun de doică în comparație cu el. Îl privesc însă cu o candoare fără margini în ochi.
— Mă! Îți arde de farse? Nu m-a chemat nimeni la redactorul șef. M-am băgat singur în gura lupului. Cînd m-a văzut mi-a și dat o sarcină de rezolvat pînă diseară. Las' că mi-o plătești tu!
Trîntește ușa și se așază la locul lui bombănind ceva în engleza fără profesor. Ia din nou receptorul din furcă, formează un număr și începe să gîngurească precum un porumbel mîngîiat pe gușă.
— Honney, am încurcat-o. Nu putem să ne vedem:

trebuie să mă duc să fac niște poze la o școală. O lăsăm pe mîine. Pa și pusi dulce!
Vraja s-a risipit ca un pahar făcut țăndări. Încerc s-o refac, punînd multă miere în glas.
— Ce spuneați?
Dar Ion Tacescu a rămas pe gînduri și nu mai scoate nici un cuvînt. Parcă a uitat de ce-a venit aici. Se uită cu interes doar la pantofii lui maro, bine lustruiți, la pantalonii lui maro, impecabil călcați, la cămașa lui maro cu mîneci scurte, la geanta lui de piele maro...
— Pînă cînd..., încerc eu să-i reamintesc ultimele vorbe pe care le-a rostit.
Parcă l-aș fi conectat din nou la rețea.
— Pînă cînd, într-o seară, acum o săptămînă, umblînd prin bibliotecă am dat de cîteva partituri ale tatei. Nu mai umblasem de mult la ele. În familia mea nu s-a mai ocupat nimeni de muzică și le păstrăm doar ca amintire. Nu știu ce mi-a venit și am început să răsfoiesc una dintre ele. Era vorba de *Frumosul rosmarin* al lui Kreissler. Am dat o filă, am mai dat o filă, privind la portativele acelea care n-au nici un înțeles pentru mine și deodată am descoperit o hîrtie îngălbenită și împăturită în două. Mirat, am lăsat partitura deoparte și am desfăcut hîrtia. Pe ea erau așternute fraze mîzgălite în mare grabă și semnate de tatăl meu. Mai curînd par să fie un bruion de scrisoare. În ea tatăl meu își anunța soția că...
Hara aterizează drept în mijlocul camerei. E într-o stare de surescitare cum nu l-am mai văzut de mult.
— Își anunța soția că..., îl îngînă el pe inginer.
Ion Tacescu îi aruncă o privire lungă. După care scotocește prin voluminoasa lui servietă și-mi întinde o coală de hîrtie într-adevăr îngălbenită și într-adevăr împăturită în două.
— Mai bine o citiți dumneavoastră.
— Cu mult mai bine, încuviințează Hara.

Apuc hîrtia cu degete tremurătoare. Nu înțeleg de ce m-a cuprins o asemenea emoție. Imediat Hara se apleacă fără jenă peste umărul meu. Desfac încet hîrtia, ca și cînd mi-ar fi frică să nu se topească la atingerea mea. Încep să citesc încet, cumpănind fiecare cuvînt.

„Draga mea,
Dacă vei ajunge să citești această scrisoare înseamnă că mi s-a întîmplat ceva rău. N-am cum să-ți explic în amănunțime din ce pricină anume, fiindcă vreau să te știu în siguranță, pe tine și pe Ion. Nu întreprinde nimic. N-are nici un rost să te răzbuni. În acest moment ei sînt mai puternici. Am trăit în numele unor valori care azi sînt terfelite. Dispariția mea e firească. O să mă acuzi că nu m-am apărat și o să-ți dau dreptate. Închipuiește-ți însă că mi-e scîrbă să mă apăr de niște ticăloși care nu vor decît să aservească omul, să-l transforme într-o marionetă, care doar să le răspundă la comenzi. Eu refuz în felul meu să fiu o marionetă. N-am altă putere. Vă sărut pe amîndoi și să știți că datorită vouă viața mea a fost o bucurie. Nu pot să scriu mai mult. Sînt sigur că în seara asta omul negru va veni — mai ții minte jocul? — și-am să cad sub lovitura lui. Pentru voi va fi mai bine. N-o să vă mai atingă nimeni. Sînt convins că Ion va deveni un bărbat mai puternic decît am fost eu. Vorbește-i te rog de mine, gîndiți-vă din cînd în cînd la mine. Încă o dată te rog să mă ierți: asta e singura soluție ca să vă salvez. Asta e singura soluție pe care o găsește un amărît de profesor de muzică pentru a-și scăpa familia în vremurile tulburi în care trăim. Însă un lucru să vă fie clar: chiar dacă omul negru va înscena moartea mea într-o sinucidere, să știți pînă la sfîrșitul zilelor voastre că nu mi-am luat singur viața. N-aș fi putut lua înapoi ceva ce v-am dăruit vouă."

Toader Tacescu"

Nici Hara nu mai respiră. Expresia gravă de pe chipul său e însă de un comic irezistibil.
— Asta nu-i scrisoarea unui sinucigaș, zice el.
— Of course, îl aprob eu.
Pentru o clipă nu înțelege. După care pufnește disprețuitor și se întoarce la locul lui.
— Semnătura e autentică?
Ion Tacescu întinde mîna după scrisoare, se răzgîndește și lasă mîna jos.
— Da. Am văzut-o pe multe scrisori pe care i le-a adresat mamei.
— Nu poate fi un fals?
— Ce rost ar fi avut? Cine se apucă să falsifice o ciornă care zace apoi cîteva zeci de ani într-o partitură?
Într-adevăr, ce rost ar avea?
— Deci pe tatăl dumneavoastră îl chema Toader Tacescu.
— Da. Profesorul de muzică Toader Tacescu.
Rămînem cu toții tăcuți. Căldura parcă mi-ar fi lichefiat creierul; nici un gînd mai ca lumea nu-și face apariția triumfală. Caut cu privirea un ajutor la Hara; acesta însă răsfoiește distrat manualul lui de engleză fără profesor.
O muscă albăstruie execută un zbor demonstrativ prin biroul nostru și apoi dispare pe geam cu motoarele ambalate la maximum.
— Mama dumneavoastră a avut știre de scrisoarea asta?

— Nu cred. Mai ales că ștersăturile dovedesc că este mai curînd o ciornă a unei scrisori pe care dorea să o lase mamei. De altfel, ea nu mi-a vorbit niciodată de existența ei. Mai mult ca sigur că tata n-a mai apucat să o treacă pe curat și s-a rătăcit în partitura asta unde a zăcut vreme de patruzeci și cinci de ani.
Ion Tacescu arată de-a dreptul istovit. Obrazul lui e și mai palid ca la început.
— Un pahar cu apă?
Cel care a vorbit este chiar Hara în carne și oase. Între noi fie vorba, mai mult carne și aceea destul de flască.
— Nu, mulțumesc. V-am răpit destul timp. Trebuie să plec.
Și încearcă să se ridice de pe scaun, strîngînd servieta la piept. Într-o clipă Hara e lîngă el.
— Cum o să plecați? Și-atunci cum rămîne cu asasinul? Trebuie să pornim în căutarea lui. Ne-n-tîr-zi-at!
— Vă mulțumesc, dar e zadarnic. Am auzit de dumneavoastră și mi-am zis că s-ar putea să mă ajutați. Dar abia acum îmi dau seama ce caraghios sînt. Cum să se mai poată face lumină într-un caz de acum aproape o jumătate de veac?
Hara e însă cuprins de un entuziasm așa cum nu l-am văzut de prea multe ori de cînd îl cunosc.
— Ba cum să nu, ba cum să nu! My dear, știu nu-

meroase cazuri care s-au rezolvat și după o sută de ani! Cazuri centenare! Ce zic o sută, două sute! Trei sute! Numai bunăvoință să existe. Și minte cît mai multă. Dacă mi-ați permite, v-aș spune că de data asta e vorba chiar de un caz destul de simplu. O bagatelă. A small case! Îi dăm de capăt imediat.

Inginerul se uită la el gînditor și clatină din cap cu scepticism.

— Nu-mi vine să cred... Însă dacă ați vrea să vă ocupați de el... N-am nimic împotrivă. Eu am venit mai mult ca să-mi descarc sufletul. Nu-ncerc deloc să vă conving că se mai poate face ceva. Mă rog, cum socotiți... Ce ziceți, Andrei Mladin, vreți să vă răpiți din timpul dumneavoastră pentru povestea asta?

Hara se proțăpește, potrivit obiceiului lui, în mijlocul încăperii. E profund mirat.

— Cum să nu vrea? Adică de ce să nu vrea? Nu sîntem noi la dispoziția oamenilor? Să-l văd că dă înapoi și-apoi o să aibă de-a face cu mine.

Îi retez vorbele cît se poate de rece.

— Datele sînt foarte puține. Au mai trecut și foarte mulți ani de atunci. Nu văd ce mai putem afla.

Dar pe Hara nimic nu-l poate urni din părerile lui.

— Cum ce să aflăm? Adevărul! Care iese la suprafață totdeauna ca uleiul deasupra apei.

Comparația care i-a venit pe limbă îl miră și pe el, așa că o întărește.

— Chiar așa! Old man! N-ai pic de inimă. Cîți n-ar vrea să dea peste un caz ca ăsta! Iar tu îl refuzi! Rușine!

— Te rog să te potolești. Vezi dacă nu mai ai de sortat niște clișee. Îți iese foarte bine treaba asta. Și nu uita de ce ți-a comandat redactorul nostru șef pînă diseară. Așa că my dear Hara, take it easy!

S-a dezumflat ca un balon de rugby șutat într-un cui bătut invers în buturi. Se așază îmbufnat pe scaun și-l face intr-adins să scîrțîie mai mult decît de obicei.

Ion Tacescu întinde pentru a doua oară mîna după scrisoare. Nu pare deloc supărat. Eu însă nu i-o înapoiez.

— Vă rog să mi-o lăsați. Vă promit că n-am s-o pierd. Dar nu mai aveți nimic din acea perioadă care să ajute la un început de anchetă? Orice fleac poate să capete la un moment dat o semnificație deosebită.

Îmi întinde cîteva ziare din anul 1942.

— Asta-i tot ce am.

— Cam puțin, dar asta e... Unde vă pot găsi? Aveți telefon acasă?

Dă din umeri a neputință.

— Timp de cîteva zile nu pot fi găsit nicăieri. Mă mut într-un apartament nou și nu am încă telefon.

— Dați-mi măcar adresa.

Are o scurtă șovăire.

— Dacă trebuie... Voi locui pe Titulescu la numărul 20, scara 2, etajul cinci, apartamentul 205. Dar nu-i nevoie să vă deplasați pînă la mine. Ați pierde prea mult timp. E mai bine să vă dau eu din cînd în cînd cîte un telefon.

Îmi zic în sinea mea că are dreptate și-i întind o carte de vizită. O vîră cu grijă într-un portofel maro.

— V-aș ruga să nu pierdeți nimic din ce v-am dat.

În sfîrșit, Ion Tacescu se ridică de data aceasta definitiv din fotoliul unde a stat. În ochi îi lucește o lumină de speranță.

— Nu-mi pun mari nădejdi în ce-o să faceți, dar totuși poate aflați ceva. Ceva care n-ar mai avea de fapt acum nici o importanță. Dar care m-ar lămuri pe mine însumi în legătură cu tatăl meu. Cu abia știutul meu tată. Cunoașteți multă lume, aveți posibilitatea de a vă mișca prin mai multe medii decît mine. Poate că dați de un fir.

Îl conduc pînă la ușa pe care o închid cu grijă în urma lui. Apoi m-apropii de fereastră și mă uit la valurile de iarbă pe care același om în salopetă le strînge căpițe.

Glasul lui Hara mă smulge din reverie.

— Mare baftă pe tine!

Îi răspund fără să mă întorc.

— De ce?

— Mai și întrebi? Ți-a căzut pleașca asta în brațe și te mai și fandosești? E un caz fulminant! Iar ai dat lovitura!

— Nu văd nimic fulminant. În plus, știi ce zi e mîine?

M-am întors cu fața la el. Hara a terminat de sortat clișeele și face curățenie pe masă.

— Ce zi? Vineri.

— Nu, istețule. Mîine e prima mea zi de concediu. Iar în concediul ăsta trebuie să termin de tradus un volum de povestiri polițiste. Așa că n-am de gînd să-mi pierd vremea umblînd după cai verzi pe pereți. Dar cea mai mare fericire e alta.

— Care? întreabă cu naivitate Hara.

Mi-a servit impecabil mingea la fileu, așa că trag cu sete și punctez imparabil.

— Timp de trei săptămîni n-am să te mai văd, puiule. Poate fi pentru mine o fericire mai mare!

De-abia îmi termin de rostit vorbele și-am și țîșnit din birou, lăsînd în urma mea un Hara spumegînd de mînie.

2

Prima zi de concediu. De dimineață am fost la piscina hotelului București. Două ore am înotat mai mult pe sub apă, ca să nu le văd pe Splendidele cum se răsfață înfășurate în aerul fierbinte.

Lucrurile trebuie să fie teribil de simple cînd picioarele îți pornesc din canin, iar părul bogat și mătăsos îți ajunge pînă la brîu. Îți pui pe nas o pereche de ochelari de soare a căror suprafață este mai mare decît a costumului de baie pe care îl porți, ceri cu un glas molatec barmanului un pahar cu oranjadă și cu gheață și te îndrepți agale spre terasă, cu un mers cît mai unduitor, model felina 1987, fără să bagi de seamă pe cei ce sînt în pragul infarctului holbîndu-se la tine. Acolo te așezi pe un șezlong, deschizi o revistă ilustrată și te adîncești în lectura explicațiilor de la fotografii, spunîndu-ți dezamăgită că textele sînt totuși prea lungi pentru o zi în care mercurul fierbe în termometre. Mai sorbi din cînd în cînd din oranjadă, îți mai întinzi picioarele cu grija de a nu le trece de cealaltă parte a bazinului și mai arunci cîte o privire prin jur. Trebuie să vină.

Nu se poate să nu vină marea, unica dragoste, care să-ți alunge plictiseala provocată de lene și inactivitate. Și așa trec orele, astrul zilei își mută poziția pe cer, tu îți muți șezlongul în funcție de el, și apare într-un tîrziu și Superbul, cu pielea arămie și tot cu ochelari de soare pe nas, sigur pe el, îmbrăcat într-o platoșă de mușchi și care-și așază cu nonșalanță cearșaful chiar lîngă tine, și-ți cere voie fără sfială să se uite puțin prin revista ilustrată, înapoindu-ți-o peste cîteva clipe, și confirmîndu-ți astfel că da, e prea mult text, se scrie prea mult pe lume. Apoi, după ce-ți oferă o oranjadă și vă bălăciți puțin prin apa albastră și limpede a bazinului, te invită la un restaurant și cînd, spre seară, după o cină bogată, stropită la sfîrșit cu șampanie, ești în brațele lui, știi sigur că a doua zi n-ai să-l mai vezi decît întîmplător și atunci, în cel mai bun caz, te va saluta ca pe o cunoștință vagă.

Dar ce-am eu cu Perfectele? N-au decît să-și ducă viața care nu le obosește prea mult trupurile aerodinamice și scoarța cerebrală mai puțin frămîntată decît cea terestră.

După amiază am tras un baschet pe stadionul Tineretului, în compania unor old boys, cum ar zice cu îndreptățire Hara. Iar acum, audiție muzicală împreună cu Mecena în apartamentul nostru de două camere. Ascultăm *Frumosul rosmarin* al lui Kreissler, pe care îl punem de mai multe ori, deoarece nu l-am mai auzit de mult iar interpretarea e ireproșabilă. Mecena se plimbă prin bibliotecă fără să-mi acorde nici o atenție. De fapt, procedează foarte bine fiindcă nici eu nu pot să mă ocup de el. În mașina de scris se află o povestire pentru volumul de traduceri pe care demult trebuia să-l predau. Cartea e palpitantă, dar alături de ea se mai găsesc și cele cîteva ziare pe care mi le-a dat inginerul Tacescu și care îmi fac cu ochiul să le deschid. Pînă acum m-am ținut tare, însă îmi e din ce în ce mai greu să rezist ispitei.

În cele din urmă le iau nemulțumit de mine însumi și mă așez în fotoliu.

Oricît ar fi de căptușiți cu cărți pereții bibliotecii mele, tot nu mă apără de valurile de căldură care potopesc orașul. Zadarnic e deschisă ușa de la balcon, ca de altfel și toate ferestrele: nu se simte nici o adiere. De jos se aud cum fîșîie mașinile pe asfaltul stropit de o cisternă cu apă. Zgomotul tramvaielor se aude sacadat cînd roțile ajung la încheietura liniilor. E o oarecare seară caldă de vară bucureșteană, după ce a fost o oarecare zi toridă de vară bucureșteană.

Primul ziar pe care îl parcurg e *Dimineața* din 6 iunie 1942. De fapt, e numai o pagină de ziar în care sînt anunțate diverse evenimente care intră în raza de interes a poliției. Doi bețivi s-au bătut la Carul cu bere și-au spart pahare a căror plată le va ușura substanțial punga, la Magazinul Central s-a comis un jaf de proporții — autorii sînt necunoscuți, dar, nu încape îndoială, vor fi prinși — iar într-un ungher descopăr fotografia profesorului de muzică Toader Tacescu, care s-a sinucis în ziua de cinci iunie. Din fotografie profesorul îmi apare cu trăsăturile feței trase și îngîndurat. Comentariul bate apa în piuă. Nu înțelegi decît că ziaristul care l-a încropit în fugă a vrut cu orice preț să atragă atenția cititorilor asupra sa folosind o sumedenie de figuri de stil bombastice, de un caraghioslîc fără margini.

Altă tăietură din ziar e din *Speranța*. Aceleași puține date și aceeași imprecizie a relatării. Sînt redate succint discuțiile avute cu vecinii, cu soția celui ce și-a luat zilele. Toți își exprimă consternarea față de un asemenea act care nu poate fi explicat prin nimic.

De moartea misterioasă a profesorului se mai ocupă și *Adevărul* și *Opinia*. Dar nici ele n-aduc nici o informație în plus. Mai scotocesc prin plicul albastru. Din el nu mai cade nici o tăietură de ziar. Ar fi ridicol să-mi stric concediul care și-așa e pierdut din moment ce rămîn în București să termin cartea.

Oftez, închid pik-up-ul al cărui platan se învîrte în gol și m-așez din nou la masa mea de lucru. Pentru o clipă Mecena se oprește din plimbare, cască arătîndu-și dinții care n-au nevoie de nici o plombă, apoi se urcă dintr-un salt măiestru pe canapea, se întinde cît e de lung și adoarme. Pentru el totul e limpede: știe ce are de făcut. Viața lui e simplă, ca și a Superbelor.

3

O bună parte din strada Meduzei unde stătea profesorul Toader Tacescu nu mai există. Locul căsuțelor înecate în verdeață vara și îngropate în troiene iarna a fost luat de blocuri. Îmi parchez mașina la umbra unui pom prăfuit și o pornesc năuc de căldură pe strada care nu mai are acum decît douăzeci de numere. O iau din casă în casă metodic: mai întîi numerele cu soț, după care cele fără soț. De la lumină? De la gaze? Nu. Dați-mi voie să vă explic... De la apă? Nici de-acolo. De la telefoane? În sfîrșit, v-ați gîndit să reparați linia... Nu. Aha, de la sistematizare. Nu. De la ziarul *Perspective*. Caut pe cineva care l-a cunoscut pe profesorul de muzică Toader Tacescu. Profesor de muzică pe strada Meduzei? N-am auzit. Dar cînd a stat dumnealui pe-aici? Pînă în 1940. O, să fii sănătos dumneata, noi ne-am mutatără mai de curînd aici. Încearcă la vecini. Hei, Safto, ai auzit de unul Tacescu? De unde păcatele mele s-aud? Nu-mi văd capul de-ale mele, ce să mai știu și de alții. Taci, proasto, e vorba de un om învățat, de un profesor de muzică. Poate fi și de dans, tot aia mi-e. Pui, pui, pui, dar-ar boala-n voi, haideți odată în curte, blestemaților ce mi-ați mîncat sufletul. Cunosc eu de-ăștia care umblă pe la casele oamenilor ca să vadă unde pot da cu jula.

Mai am doar cîteva case și n-am aflat nimic. E foarte pitoresc pe-aici, nimic de zis: locuințe mici, fiecare în altă culoare, cu garduri metalice în față peste care sînt înșirate cîteva rînduri de sîrmă ghimpată, ca niște portative cu note zbîrlite, și în fiecare curte, o porțiune de ciment înspre poartă și ușa de la intrare pe care gospodinele aruncă găleți de apă sau le stropesc cu furtunul ca să mai răcorească atmosfera. Mai e și cîte un petic de grădină, cu flori frumos smălțuite și cu pomi răzleți, iar de-a lungul întregii curți e aruncată o sîrmă aeriană de care e legat cîte un cîine cu limba scoasă de un cot de căldură. E-ntr-adevăr pitoresc și chiar idilic, zgomotul orașului ajungînd pînă aici ca o canonadă îndepărtată, dar am obosit să discut cu femei și bărbați de diverse vîrste, care mai întîi se uită la mine chioriș de parcă aș vrea să le bag în valiza mea diplomat motanul, iar apoi îmi dau tot felul de sfaturi din care

nu se înțelege mai nimic și care nu-mi sînt de nici un folos. Unde mai pui că din cînd în cînd cîte o potaie se ia după mine ca să încerce trăinicia stofei din care sînt confecționați pantalonii mei de vară mai ușori decît o frunză de arțar uscată și cu o dungă impecabilă care putea servi drept model pentru ascuțișul unui brici.

E ora cînd acasă nu se află decît cei care au serviciul după amiaza, sau cei ieșiți la pensie, sau gospodinele sprintene care aruncă o privire ageră la oala de ciorbă de pe aragaz ca să nu dea în foc, ies ca o vijelie din curte după cîte un gînsac care-a scăpat prin gard ca o haimana și își mai găsesc și răgazul să dea cîte o palmă vreunui ștrengar cu genunchii juliți care-și necăjește fratele mai mic. Totul se petrece aici în văzul lumii, nimeni nu poate ascunde nimic de nici un ochi indiscret. Iar cînd vin de la serviciu bărbații, li se servesc rînd pe rînd, lîngă farfuriile cu mîncare aburindă, și toate evenimentele zilei, într-o cronică mai mult sau mai puțin savuroasă, în funcție de talentul povestitoarei.

La numărul 16, fără să-i pese de soarele amiezii, dormitează pe laviță un moșneag al cărui cap este acoperit de o pălărie imensă împletită din pai de orez. M-aplec pe vine ca să intru și eu sub acoperiș și o iau din nou cu întrebările.

— Bună ziua!

— Ziua bună!

— Cald, nu-i așa?

— Cald.

— Dar matale nu ți-e frică de vipia asta!

— Cum să-mi fie frică? se sumețește moșul. Așa e dat să fie în iulie. Dar oamenii sînt suciți. Iarna se plîng de frig, vara de prea mult cald. Tot pe dos îs.

Numai o clipă reflectez la observația moșului și-i dau dreptate.

— Matale stai demult în cartierul ăsta?

— De cînd m-am născut. Căsuța asta are în curînd suta. Am mai meșterit-o eu, dar ține. Pentru mine e bună.

— Stai singur aici?

— Singur. Feciorii și nepoții s-au risipit.

— Și nu ți-e urît?

— De ce să-mi fie urît! Numai prostului îi e urît de unul singur. Și eu stau singur și cele auzite mi se par extrem de măgulitoare. Dar îmi aduc aminte deodată de Mecena. Eu nu sînt singur! Îmi alung din minte imaginea lui îmblănită, îmi dreg vocea și mă adresez moșului ca la ultima mea speranță.

— Prin 1942 ați fost tot aici?

Pentru prima oară se burzuluiește, dă din cap și mută astfel poziția pălăriei, lăsînd ca soarele să-mi bată nemilos în creștet.

— N-am spus că n-am plecat niciodată de-aici? Ca să mă lase din nou la umbră îi răspund cît se poate de împăciuitor.

— Așa e, am uitat...

— Tinerii din ziua de azi au ținere de minte scurtă.

— Adevărat.

— Oare de ce? se întreabă el cu naivitate.

— Au probleme multe. În schimb, matale trebuie să ai o memorie extraordinară, încerc eu să-l lingușesc.

— Da. N-am de ce mă plînge. La 80 de ani ai mei țin minte nu numai ce mi s-a întîmplat în copilărie dar și ce s-a petrecut ieri. Unii de-alde mine uită de la mînă pînă la gură.

Cu inima strînsă pun întrebarea care-mi stă pe buze ca o arsură.

— De profesorul de muzică Toader Tacescu ați auzit?

N-am de așteptat răspunsul nici o secundă.

— Cum să nu! Eram oarecum prieteni. El era mai mic. Stătea la numărul 30. Pe locul blocului ăla. Îmi arată cu mîna cam pe unde venea casa profesorului. Apoi oftează.

— S-a prăpădit, săracul! S-a omorît! Mare păcat a făcut. Să lași o nevastă cu copil mic și să-ți pui pistolul la tîmplă e curată nebunie. Nu înțeleg nici pînă astăzi cum de-a putut face una ca asta. Un om atît de liniștit și serios ca el...

— L-ați cunoscut bine?

— N-auzi c-am fost oarecum prieteni? N-ai ținere de minte și pace bună. Venea din cînd în cînd la mine și jucam cîte o partidă de șah. Juca avîntat și de-aia de obicei pierdea. Nu-i bine să te-arunci așa, fără să mai cumpănești, fără să mai chibzuiești...

— Cînd ați aflat că s-a sinucis v-a venit să credeți?

— Nici pomeneală! Ce motiv avea s-o facă? Acasă se-nțelegea cu nevasta, la școală, din cîte știu, era bine văzut de toată lumea, nu deranja pe nimeni. N-avea prea mulți bani, dar mai dădea și ore de vioară, se-ncropeau ei ca să trăiască totuși ca lumea.

Din nou sînt în pauză de întrebări. Moșul n-are chef de vorbă și răspunde numai dacă-l zgîndări cu ceva.

— S-ar fi putut să-l fi omorît cineva?

— Cum să-l omoare dacă l-au găsit cu pistolul în mînă?

— Dar dacă totul a fost o înscenare?

Pălăria moșului are din nou o mișcare care îmi alungă umbra.

— Adică să-l fi omorît careva și să fi aranjat lucrurile ca să pară o sinucidere?

— Cam așa ceva.

Bătrînul cumpănește îndelung înainte de a-mi răspunde.

— De... asta eu n-am de unde să știu. A fost doar o anchetă... Cîteva zile au venit polițiștii și procurori prin casa lui Toader. Au întors totul cu susu-n jos. Și pînă la urmă au zis că-i sinucidere. Cel puțin așa am aflat noi. Au scris și ziarele.

În glasul lui se simte oboseala.

— Dar de unde o fi avut pistolul?

Pălăria îmi ține din nou o umbră bogată.

— În vremea aia și-un copil își putea face rost de-un pistol. Nu aici e problema.

— Dar unde-i?

— Problema e acolo unde Toader n-avea de ce să se omoare.

— Chiar n-avea nici un motiv?

Bătrînul e categoric.

— Nici unul.

Eu sînt totuși mai puțin sigur ca el.

— Parcă poți să știi ce zace în sufletul omului... Zici că e cel mai fericit de pe lume și a doua zi afli că s-a aruncat de la etajul o sută.

— Ai dreptate, dar pe Toader îl cunoșteam prea bine ca să nu știu ce gîndește. Doar într-o clipă de nebunie putea să facă una ca asta. Or, Toader nu era deloc nebun. Era el cam visător, cam avîntat, cum ziceam, dar nu sărit de pe fix.

— Cum arăta?

— Nu prea înalt, cu părul negru, negru de tot și cu o față palidă și slabă. Părul îl purta dat pe spate, cum era moda pe-atunci. Era întotdeauna îngrijit îmbrăcat, cu batistă albă la buzunarul hainei și cu pantofii totdeauna lustruiți,de-ți puteai face mustața cînd te uitai la ei. Vorbea întotdeauna extrem de politicos, nu înjura niciodată,chiar dacă avea vreun necaz. Uneori mă și supăram pe el: zi, Toadere, una ca să-ți mai răcorești sufletul, dar nu era chip să-l scoți din ale lui.

— Înseamnă că avea supărări?

— Ca orice om. Dar nu era nimic important.

De unde-o fi avînd siguranța asta care pe mine mă înnebunește?

— Cînd l-ați văzut pentru ultima oară?

— Pe data de 4 iunie 1942.

De data asta sar eu cît sînt de lung de sub pălăria moșului, gata să i-o trîntesc de trotuar.

— Nu se poate!

Se uită la mine ferindu-și cu palma ochii de soare. E profund uimit.

— Ce nu se poate?

— Nu se poate să țineți atît de bine minte ziua!

Își pune mîinile în șolduri și începe să rîdă de se zgîlțîie lavița pe care stă.

— Și de ce mă rog să nu se poată?

Aproape mi-am ieșit din fire. Probabil că moșul își bate joc de mine.

Se mai potolește din hohotit.

— Cum să nu se poată ține minte dacă în ziua de 4 iunie e ziua mea de naștere? L-am întîlnit pe stradă și l-am poftit să bem și să gustăm ceva. Nu se prea înghesuia el cu paharul, dar îi plăcea să stăm de vorbă. Mi-a zis: mai tîrziu, Vasile, mai tîrziu. Acum am oră cu flăcăul ăsta. Uită-te la el: o să ajungă un mare violonist.

Acum totul e mai limpede ca apa unui rîu la izvoarele lui din munți.

— Da, așa înțeleg. Deci, cînd l-ați întîlnit, nu era singur?

— Nu. Era un băiat care purta o vioară într-o cutie legată de o curea pe umăr.

— A venit la petrecere?

— Nu era nici o petrecere. Ne adunam doar cîțiva cunoscuți ca să mai punem țara la cale. Dar Toader n-a venit și apoi s-a întîmplat nenorocirea.

Trec prin sinapsele mele cele aflate și îl întreb într-o doară, fără a-mi lega nici o speranță de întrebarea mea.

— Cum îl chema pe elevul cu care avea oră? Poate vă mai aduceți aminte...

Se scoală de pe laviță și-și scoate pălăria în semn de respect. Mișcarea lui e atît de bruscă încît mă dezechilibrează și aterizez în praf. I-am stricat moșului momentul solemn pentru care se pregătea,se pare. El este însă netulburat. Așteaptă să mă ridic și să mă scutur de colb, mă ajută și el să capăt o înfățișare adecvată împrejurărilor — trebuie să-mi mușc buzele ca să nu izbucnesc în rîs cînd îl văd atît de pătruns de importanța clipei, stînd drepți și aruncînd o umbră uriașă pe fațada casei lui cu pălăria.

— Toader a avut dreptate. Băiețandrul ăla a ajuns un mare muzicant. Chiar și azi am auzit la radio ceva interpretat de el: *Frumosul rosmarin* de nu știu cine. Iacă, mi-am dat în petec: i-am uitat numele.

— Violonistului?

— Nu. Compozitorului. Un neamț, parcă.

— Dar pe interpret cum îl cheamă?

— Marin Mara.

Pămîntul începe probabil să se-nvîrtească mai repede în jurul axei sale de vreme ce pe mine mă cuprinde brusc amețeala.

— Ești sigur?

— Mai mult ca sigur. Așa mi-a spus Toader: Vasile, de Marin Mara ai să mai auzi. O s-ajungă un mare violonist și-o să ne mîndrim fiindcă a trecut pe strada noastră.

— E uluitor ce mi-ați spus!

— De ce? Adică un profesor de muzică din cartierul nostru n-ar fi putut să vadă talentul unui copil și să creadă în el?

N-are rost să-l supăr. Îl ajut să-și pună la loc pălăria și-mi iau rămas bun după ce mai schimbăm două vorbe.

— Vă mulțumesc pentru tot ce mi-ați spus. Mi-ați fost de mare folos.

— Nu văd care-i folosul, dar dacă zici 'mneatale, așa să fie...

Pînă la mașină am timp să mă șterg cu batista de transpirație. Între timp umbra s-a mutat și în Dacia mea e mai ceva ca într-o saună. Volanul e încins și îmi frige mîinile. Las toate geamurile jos, semnalizez și o pornesc la drum. La un drum scurt. Fiindcă dintr-o curte țîșnește un Oltcit alb care-mi taie calea. Umblu la cutia cu cele mai rapide reflexe ale mele, reușesc să evit ciocnirea și opresc.

Din Oltcit se dă jos un bărbat îmbrăcat în maieu și cu pantalonii suflecați. De cum atinge cu picioarele goale asfaltul începe să țopăie și se îndreaptă spre

mine înjurîndu-mă și amenințîndu-mă cu pumnul. Îl las să se apropie și-i spun cît se poate de calm cu putință:
— Ascultă, stimabile, cheltuiești prea multe cuvinte față de cît de puține idei spui. În plus, eu am mers în marșarier mai mult decît ai mers dumneata înainte. Așa că urcă-te în cutiuța dumitale, zi mersi că n-a ajuns hîrb și vezi-ți de drum cu maximum de prudență. Mai încolo am zărit poligonul unei școli de șoferi amatori. N-ar strica să tragi o raită pe-acolo. Sînt niște instructori care și pe un cavaler medieval l-ar învăța regulile de circulație. Și nu uita să oprești ștergătoarele: nu se-anunță nici un strop de ploaie.
N-aștept răspuns nici măcar într-un plic timbrat și o pornesc din nou accelerînd grabnic, ca să mai răcoresc aerul încins din mașină.

4

Din nou acasă.
Dacă aș vrea să-l măsor pe Mecena, acum ar fi momentul: de căldură s-a întins cît e de lung în spatele canapelei, unde a găsit puțină răcoare.
Tărcatul meu are ceva pe conștiință din moment ce se cam ferește din calea mea și, atunci cînd totuși ne-ntîlnim prin casă, ține ochii plecați. O mică inspecție prin apartament mă asigură că nici o vază, nici un bibelou nu zace în fărîme. Nici din cămară nu lipsește nimic și, chiar dacă ar fi prăduit ceva, știe doar că n-am inimă să-l cert. Atunci ce-o fi cu el? Vreo vinovăție veche să-și fi scos la iveală colții și să-i fi declanșat abia acum mustrările de cuget?
Am chef să stau la taclale cu cineva. N-am însă nici o poftă să port discuții cum am avut toată ziua umblînd după ancheta lui pește prăjit. Nu. Aș vrea să discut cu cineva adevărat interesat de cele ce spun și de la care, la rîndul meu, să aflu lucruri cu adevărat importante pentru mine. De dimineața pînă seara omenirea vorbește în neștire, dar dacă cineva ar încerca să adune cap la cap cîteva idei din toată sporovăiala asta s-ar îngrozi cînd ar vedea că îi ajung două file.
Intru în baie și zac în prostie sub jetul de apă rece al dușului, doar-doar voi începe să mă cred într-o vizită de curtoazie la eschimoși. Ți-ai găsit! De-abia ajung în bibliotecă, numai într-un tricou și în niște chiloți de sport violent colorați și în cîteva clipe îmi aduc aminte de luna în care partea de lume unde ne aflăm se pîrjolește pe toate fețele într-un cuptor uriaș. Dați mai încet focul, copii, c-altfel dau în primire înainte de termen!
Nu-mi găsesc deloc locul. Privirea îmi cade pe cartea de telefon. O înșfac ca pe un colac de salvare. Există o posibilitate de a lua legătura cu universul. Caut cu febrilitate numărul lui Marin Mara, rugîndu-mă în gînd să nu fie dat la secret. Îl notez pe un plic aflat la îndemînă și bineînțeles că alături de el nu scriu nici un nume, astfel încît, atunci cînd îl voi găsi în calea mea peste mai multe zile, o să-mi fărîm degeaba tărtăcuța încercînd să aflu al cui e. Arunc o privire și la ceas; e o oră potrivită pentru a suna pe cineva? Pe cineva cu C mare. Formez cu grijă numărul, ca nu cumva să greșesc și aud la celălalt capăt al firului un țîrîit melodios. Tocmai vreau să pun receptorul în furcă, dar în urechi îmi răsună deodată un glas plăcut de femeie.
— Cu maestrul Marin Mara, vă rog.
— Nu este acasă.
— Îl pot suna mai tîrziu?
— Nu. E plecat în provincie. Vine peste două zile în București.
— Vă mulțumesc frumos.
Mi-ar fi plăcut să discut acum cu marele violonist; n-a ținut. N-am ce face, trebuie să mai aștept pînă la întîlnirea cu el.
Să sun atunci la Mai mult ca perfecta? E o căldură care îți lichefiază parcă și oasele. N-are nici un rost să mai ies din casă. Mai bine îmi prepar o salată de roșii din frigider, lîngă care descopăr cu încîntare și o bucată de brînză. Îmi iau o cină frugală dar sățioasă în prezența unui Mecena istovit și necăjit de propria lui ființă.
După care îl sun pe Hara. Nici la el nu răspunde nimeni.
Nu, hotărît lucru, azi nu se poate lua legătura cu universul! Andrei Mladin are canon de muțenie. Fără nici o tragere de inimă, numai dintr-un sentiment al datoriei, mă așez la masa de lucru ca să mai cizelez o nouă traducere. Nici un gînd la ancheta despre Toader Tacescu. A așteptat patruzeci și cinci de ani. Poate încă să mai aștepte.

5

În cancelaria Liceului nr. 4 este răcoare. Miroase puternic a flori de tei, pe care le bănui a fi în pungile de plastic înșirate pe o masă dintr-un colț al încăperii. E în mod clar rodul muncii elevilor care n-au lăsat să se prăpădească de pomană florile înmiresmate. Mai mulți saci cu maculatură, strînsă tot de ei, se zăresc într-un colț al încăperii.
Eu stau la masa mare din centru în jurul căreia se află mai mult de zece scaune. Chiar în fața mea se găsește directorul Ștefan Mardare care mă ascultă cu atenție. E un om cam la cincizeci de ani, cu păr bogat și nu prea încărunțit care-i cade veșnic pe frunte în șuvițe rebele. Dac-aș fi îmbrăcat în costumul lui albastru și aș mai purta și cravată la gît aș da ortul popii în cîteva clipe. Ștefan Mardare se simte cît se poate de în largul lui în costumația asta.
— Deci, de fapt ce doriți de la mine, Andrei Maldin?
Pînă acum n-au fost rostite decît cuvinte de politețe: ce mai faceți în vacanță? ce articole mai scrieți? cum învață copii din școală? pe cînd o dezbatere de învățămînt în *Perspective*? și alte banalități protocolare.
Are o voce plăcută, de bas, care însă poate că provoacă frisoane celor care nu vin cu numărul matricol prins reglementar sau uită să-și ia la școală șapca.
Îmi alung din minte amintirile de licean și trec în sfîrșit la subiect.
— V-aș ruga să-mi spuneți numele profesorilor care s-au aflat în această școală în anul 1942 și care mai sînt încă în viață.
Se uită la mine cu atenție sporită.
— La ce vă trebuie?
— Fac o anchetă în legătură cu un profesor de mu-

zică de la această școală. Numele lui e Toader Tacescu.
Are o tresărire de surpriză.
— Am auzit de el. Se pare c-a avut un destin tragic.
— Într-adevăr.
Începe să se ridice de pe scaunul pe care stă, se răzgîndește, pare că vrea să mă mai întrebe ceva, apoi se scoală cu hotărîre și se duce la dulap unde răscolește cîteva minute și revine de-acolo cu un dosar voluminos. Începe să răsfoiască prin el fără nici o grabă. Nici eu nu stau deloc pe jăratec. Sînt în concediu, e doar timpul meu în joc, așa că nimeni n-are de ce să mă tragă la răspundere fiindcă n-am fost prompt.
Basul se aude din nou în încăpere. Instinctiv mă uit la mîneca de la cămașă, dar mă liniștesc imediat: nu mai am nevoie de număr matricol!
— Îmi este foarte ușor să vă îndeplinesc dorința. Tocmai pregătim o monografie a liceului. Cu această ocazie am ținut s-avem și mărturiile unora din cei mai vechi profesori de la noi. Din păcate, din anul 1940, dintre profesorii care au funcționat atunci n-au mai rămas în viață decît trei: profesoara de franceză Elena Durboacă, profesorul de geografie Cristian Babiuc și profesorul de istorie Marin Dănescu.
— Numai aceștia?
— Da.
— Sînteți sigur?
— Absolut sigur. Ceilalți au pierit fie în război, fie de bătrînețe și de boli. Ah! Ce dascăli de valoare s-au perindat pe la liceul nostru!
Îmi notez în grabă adresele celor trei și numerele lor de telefon, îi mulțumesc directorului pentru amabilitate și m-arunc în arșița verii cu inconștiența celui care zbura spre soare cu aripi de ceară.

6

Elena Durboacă locuiește singură într-un apartament cu două camere dintr-o vilă aflată într-o zonă cu multă verdeață. Cu toate acestea a tras obloanele și a aprins un lampadar uriaș cu un abajur roșu și cu niște desene teribil de complicate. În jurul meu sînt numai obiecte vechi dar așezate într-o ordine desăvîrșită. Nicăieri nu se vede nici un firișor de praf. Iar dulceața de cireșe amare cu care m-a servit este excepțională; apa minerală din paharul de alături e atît de rece încît mi-a tăiat pentru o clipă răsuflarea.
Profesoara nu stă o clipă locului, pradă unei agitații explicabile; n-o prea vizitează nimeni. Acum e în bucătărie ca să mai aducă puțină apă, acum e în bibliotecă și-mi arată o ediție Lanson deosebit de valoroasă, pentru ca pe urmă să se repeadă din nou la bucătărie ca să vadă dacă nu dă în foc cafeaua pregătită, după cum singură mărturisește, „după o rețetă cu totul și cu totul specială. Păcat că nu vrei s-o guști". Și în tot acest timp vorbește într-una. O clipă mi-o închipui cum s-a agitat atîția ani prin fața a generații de elevi, mică și energică, pusă pe fapte mari, și-mi vine să zîmbesc.
E înconjurată în general numai de lucruri cu patină și totuși în holul spațios am zărit o mobilă nouă: bufetul Florena — cel mai la modă bufet din anul acesta, după cum sună reclamele de la radio sau prospectele pe care le întîlnești pe mesele din policlinici cînd îți aștepți rîndul să intri la un urmaș în travesti al Marelui inchizitor, care, cum te vede, îndată se și repede să-ți umble cu o bormașină prin cavernele danturii. E un bufet cu trei uși și încuietori sofisticate, de o formă pe care numai cineva într-o dispoziție cu totul specială l-a putut imagina și numai cineva cu o mare disponibilitate sufletească pentru lumea monștrilor l-ar fi putut aproba. Spre stupoarea tuturor oamenilor de gust, are o căutare cum nu s-a mai pomenit și chiar și cei care se pretind fini esteți îl acceptă în ambianța lor. O fi o nouă modalitate de apărare contra coșmarurilor: din moment ce ai unul lîngă tine, nu-ți mai e frică de nimic.
O las în pace pe Florena și îmi îndrept atenția asupra profesoarei care execută în continuare o mișcare browniană de toată frumusețea și, în același timp, sporovăiește fără răgaz. Am avut eu nevoie de un partener de discuție, dar nici chiar așa!
— Dacă îmi aduc aminte de profesorul Toader Tacescu? Cum să nu! Un om eminent! Un pedagog strălucit și un om de cultură multilaterală. Orele lui — la cîte am asistat și eu, aveam pe atunci 25 de ani, eram nouă la acest liceu și doream să văd cam ce gîndesc colegii mei și voiam ca să-i cunosc mai bine, nu numai din întîlnirile în cancelarie —, se transformau în adevărate spectacole culturale. N-avea pedanteria indivizilor acri care pretind ca la muzică, la desen, la dexterități, cum le spuneam noi pe-atunci, toți să fie la fel de buni. Dar reușea să trezească la fiecare dintre elevi interesul pentru muzică și pentru cultură. Îi ducea la operă, la concerte, invita cîteodată soliști de frunte la orele sale pentru a promova fenomenul muzical. A fost un om care-și iubea extraordinar munca și nu dorea să se pună niciodată pe sine în evidență.
Profit de faptul că soarbe o înghițitură din ceașca în care cafeaua mai scoate încă aburi și mai plasez și eu un cuvințel.
— Adică?
— Era extraordinar de modest. Nu dorea să parvină. Dorea numai să transmită mai departe cunoștințele pe care le avea. De aceea a și avut unele conflicte cu colegii.
— Cu cine anume?
— De fapt, numai cu o singură persoană, din cîte știu. Cu profesorul de sport Ilie Vargaru. O brută. Bătea elevii dacă nu-i executau cum trebuie exercițiile. Țipa la ei în curtea școlii atît de tare încît ceilalți profesori nici nu-și mai puteau ține orele
Interesul meu față de cele zise scade brusc. Vorbesc numai ca să mă aflu în treabă.
— De ce se certau?
— De fapt, nu se certau. Dar ori de cîte ori se întîlneau în cancelarie Vargaru îl lua mereu peste picior pe Taceescu fiindcă ținea cu tot dinadinsul să facă din niște amărîți și niște dobitoci oameni cu dragoste de cultură. „Disciplină și ordine și bătaie la cataramă, asta le trebuie troglodiților ăstora. Din dobitocii ăștia n-ai cum să scoți academicieni."
— Ceilalți ce ziceau? Ceilalți colegi?
— De obicei, tăceau. Se temeau de gura lui Vargaru. Dar cînd nu era de față îl dezaprobau.
— Ce s-a întîmplat cu el?
— Nu știu. La un moment dat a dispărut de la școală.

— Cînd a fost asta?
— Parcă prin toamna lui 1944. Nu mai ştiu exact.
— O mai fi avînd pe cineva în familie?
— Nici asta nu ştiu. A, am uitat să-ţi spun, avea o curiozitate: se îmbrăca numai în negru, de parcă ţinea tot timpul doliu.
Ciulesc urechea mai ceva ca un radioamator atunci cînd e pe recepţie. Nu cumva el e omul negru din scrisoare, Ilie Vargaru? Să fie un început de pistă?
— Ce mai încolo şi-ncoace, o figură sinistră. Nu m-ar mira să aflu c-a fost amestecat în cele mai mari porcării. Dar de ce nu mai iei dulceaţă?
— Mulţumesc, e foarte bună, dar mai las şi pentru alţi musafiri. Nu de alta, dar cireşe amare sînt tot mai greu de găsit.

7

Cine mă scoate pe mine în oraş ca să mă perpelesc ca un pui într-o frigare? Ce e toată aiureala asta de anchetă la care m-am înhămat? Ce-am aflat pînă acum? De ce nu-mi văd de traducerile mele dacă tot am renunţat la concediu? Nici la piscină n-am mai fost ca să nu-mi fac sînge rău de pomană cînd le văd pe Splendidele cum se fandosesc de parcă n-ar şti c-asupra lor sînt aţintiţi atîţia ochi. Nici cu Mecena nu mă mai înţeleg. Zace cît e ziua de lungă prin cotloanele apartamentului, iar noaptea dispare şi-mi vine dimineaţa zgîriat şi plin de sînge, însă cere de fiecare dată triumfător porţia de lapte, bătînd cu lăbuţa în uşa frigiderului.
O anchetă purtată cu mai puţină tragere de inimă n-am avut niciodată. M-a cuprins o stare de lehamite şi de lîncezeală din care nimic nu mă mai poate scoate. Nici măcar telefonul nu sună — cunoştinţele îşi închipuie cu invidie cum îmi prăjesc anatomia la soare.
Sînt zile în care mă mir cum de firul de telefon nu se înroşeşte şi ia foc de-atîtea conversaţii, ca firul aprins al unui explozibil. Alteori însă, ca azi, de pildă, mi se pare la fel de inutil ca şi un congelator pe o banchiză.
Şi totuşi, iată că sună. La celălalt capăt al firului e Hara.
— Salutare, bătrîne! Traduci, traduci?
Devin bănuitor.
— La ce te referi?
Izbucneşte în rîs.
— Bineînţeles că la carte. La ce altceva?
— Răspunsul e afirmativ.
— Şi merge?
— Nu prea.
— Vezi? Mai bine te-ai ocupa de ancheta aceea. Ai făcut ceva pînă acum?
— Mai nimic.
— O să trec într-una din zile pe la tine. Numai eu te pot urni.
Ceva mi se pare schimbat în conversaţia cu Hara. Brusc îmi dau seama şi ce anume.
— Hara! Ce-i cu tine?
Se îngrijorează.
— Cum ce-i cu mine?
— De cînd vorbim n-ai spus nici un cuvînt în englezeşte.
— Dă-o-ncolo de engleză! Mi-a făcut pocinogul.
— Cum aşa?
— Am întîlnit o tipă grozavă. Cu arsenalul complet. Genul nu te uita la mine fiindcă ai să te zvîrcoleşti la noapte.
— Ei şi?
— M-a lăsat să-i turui vreo oră în păsăreasca mea după care mi-a zis că dacă vreau s-o mai văd trebuie să nu mai zic nici un cuvînt în graiul marelui brit, că ea e profesoară de engleză şi nu se poate face de rîs ieşind în lume cu un tip fără accent corespunzător.
— Şi te-a convins aşa repede?
— Dac-ai vedea-o... Ba mai bine nu: cine ştie ce gînduri îţi mai vin. Pa, bătrîne, şi distracţie plăcută. Te mai sun eu.
De-abia pun receptorul în furcă şi telefonul sună din nou. De data asta e inginerul Tacescu.
— Vă salut Andrei Mladin! Aveţi ceva noutăţi?
— Aţi auzit de un profesor de sport Vargaru? A fost coleg cu tatăl dumneavoastră.
— Nu. Ce-i cu el?
— Se pare că uneori se mai certau prin cancelarie.
— Nu ştiu nimic. Poate mama să fi ştiut...
— De fapt, nici nu cred c-are vreo importanţă. Am să vă mai ţin la curent cu ceea ce aflu.
— Mii de mulţumiri. Pe curînd.
— La revedere.
În următoarele ore am fost înfrecat de cîteva ori la telefon dacă domnişoara Raluca Popescu este acasă, dacă la acest număr răspunde ecarisajul şi dacă tot acesta e numărul de la pompe funebre sau s-a schimbat. În continuare mi s-a anunţat un incendiu şi un infarct înainte de-a apuca să spun că e vorba de o casă particulară şi nu de pompieri sau de salvare. Ce mai, a fost o seară veselă, care m-a lecuit de dorinţa de a conversa la telefon pentru multă vreme.
Dau la o parte perdeaua. Arunc o privire la acoperişurile care se văd de la etajul şapte unde stau. Chiar şi la ora asta, cineva care ar merge pe tabla aceea ar trebui ca mai întîi să ia lecţii de la un fachir.
Las perdeaua la loc şi oftînd m-aşez la masa de lucru. În cîteva clipe sînt cuprins de admiraţie văzînd cum un detectiv şi frumos, şi inteligent, şi înstărit descurcă iţele încîlcite ale unei crime stupefiante.

8

Din nou dulceaţă de cireşe amare, din nou apă de la gheaţă, din nou o conversaţie care lîncezeşte în mod vizibil. De data asta stau de vorbă cu profesorul de geografie Cristian Babiuc. E potrivit de statură, cu obrajii mult scobiţi înăuntru şi cu o voce piţigăiată care pare să contrazică ideea că glasul bărbaţilor care fumează capătă o rezonanţă gravă. Are o căsuţă cochetă pe lîngă podul Băneasa unde îşi duce zilele alături de soţia lui, din cîte înţeleg o femeie cu mult drag de gospodărie. De altfel o şi zăresc într-o fotografie cu o ramă bogat împodobită.
— Păcat că nu-i acum acasă. V-ar fi făcut nişte clătite pe cinste.
— Cu dulceaţă?
— Da. Îi ies grozav.
În gînd îi mulţumesc cerului că nevasta profesorului nu-i acasă. De-atîta dulceaţă încep să mă cred în

pantalonași scurți. Dar o bere n-aveți fraților? Pe zădufu! ăsta o sticlă s-ar duce ca pe tobogan de-aș duce-o la gură!

— Cum vă spuneam, își reia gîndul Cristian Babiuc, profesorul Tacescu era un om deosebit. Nu numai profesional. Era însă în el ceva care te cucerea din clipa în care îl cunoșteai. I te predai, cum se spune, cu arme și cu bagaje.

— Dar de ce? Avea farmec? Știa să vorbească frumos?

Se așază mai bine în fotoliul pe care stă.

— Nu era numai atît. De la bun început înțelegeai că ai de-a face cu un om cinstit și de o candoare fără margini. N-ar fi făcut rău nici unei muște. Trăia numai pentru muzică, pentru cultură. De aceea în relațiile sociale era destul de aerian.

— În ce sens?

— Cu pregătirea pe care o avea, cu mintea strălucită pe care o avea ar fi trebuit să se afle în cu totul altă parte decît la o școală unde preda unor elevi prea mici în vîrstă pentru ca să-l înțeleagă deplin. Locul lui ar fi fost la universitate, sau, mă rog, undeva unde să-și poată susține ideile în fața unui auditoriu care să-l priceapă, să-l poată urmări. Dar pe el nu-l interesa deloc reușita socială. Acolo unde îl puneai, acolo încremenea și-și făcea datoria fără să aspire la ceva care să-i propulseze social. Știți cum era poreclit?

— Nu.

— Nour.

— De ce?

— Fiindcă tot timpul părea să fie cu capul în nori. Înainte de a-l cunoaște bine și de-ași consolida prestigiul binemeritat din școală, copiii îi făceau multe farse. Îi legau, de pildă, galoșii pe care îi lăsa în dreptul catedrei și-i plimbau cu o sfoară prin toată clasa în timpul lecției. Nu observa nimic. Își vedea mai departe de explicații.

Îl simt tot mai aproape pe Toader Tacescu, ca și cum l-aș fi cunoscut personal, însă nimic nu-mi dezvăluie pînă acum pentru ce a dispărut în chip atît de tragic.

— Avea dușmani?

Glasul profesorului de geografie devine și mai acut.

— Dușmani? Omul ăsta blînd? Nici pomeneală! Asta-i culmea! Atunci ce-mi susținea Elena Durboacă?

— N-ați auzit de vreo ceartă între el și profesorul de sport Ilie Vargaru?

— Nu.

— Dar o colegă de-a dumneavoastră, Elena Durboacă, mi-a povestit tocmai un astfel de lucru.

Cristian Babiuc își mai aprinde o țigară. Se uită în zare cum se ridică un norișor de fum și apoi îmi răspunde cu îndoială.

— Așa sînt femeile, mai exagerează... E drept, Vargaru era cam zeflemist, se cam dădea cu vorba la oameni, dar Tacescu pînă și pe el îl îmblînzea. Dar de ce nu mai luați o dulceață? Poate vreți de gutui? Mi-a mai rămas de anul trecut...

— Nu, mulțumesc. Și-așa v-am deranjat prea mult.

— Nici un deranj. Păcat că nu e nevastă-mea acasă. V-ar fi făcut niște clătite să vă lingeți pe degete...

O zbughesc mai înainte de a mi se face rău de atîta dulce numai la auzul unei asemenea propuneri. N-o fac însă cu destulă băgare de seamă ca să nu mă lovesc de o mobilă grea pe care n-am observat-o în semiobscuritatea de la intrare. E, bineînțeles, prietena mea Florena.

9

Mai întîi, în hol, o salut cu veselie pe vechea mea cunoștință Florena. De-abia după aceea îi string mîna profesorului de istorie Marin Dănescu. De la primele cuvinte pe care le rostesc îl avertizez cît se poate de serios:

— Vă rog să nu-mi dați dulceață! Mă mulțumesc cu un pahar cu apă rece. Poate fi cît mai rece.

— Dar nici n-am dulceață, îmi răspunde mirat profesorul. Sufăr de diabet și n-am voie să mănînc dulce. Și, din păcate, nici apă rece n-am. Dacă beau de la frigider, imediat mi se inflamează amigdalele. De aceea nici nu pun vreo sticlă acolo, ca să nu mă tenteze. Vreți de la chiuvetă? Pînă mă întorc, luați loc pe un scaun.

Fără să-mi mai aștepte răspunsul, se duce încet spre bucătărie de unde revine neauzit cu un pahar plin cu apă așezat pe o farfurioară. Mi-l pune alături de mine, pe o măsuță. Îl iau, gust puțin din apă și apoi îl las la loc. În Sahara, după un drum mai lung poate c-ar stîrni senzație, dar asupra mea nu are nici un efect.

Marin Dănescu se așază pe un alt scaun, în fața mea. Se scuză stingherit.

— M-au cam lăsat urechile.

E un om cam la optzeci de ani, firav și cu vene proeminente la mîini. E îmbrăcat într-un halat de casă și poartă un șal de mătase la gît. Ar mai trebui să se plîngă și de frig ca tot tacîmul să fie complet.

— Vă interesați de profesorul Tacescu? Bun băiat a fost. Păcat c-a făcut prostia aia! Cum să lași pe drumuri o nevastă cu copil mic!

— Oare chiar el a făcut-o?

Ochii lui exprimă o uluire deplină.

— Dar cum altfel? Doar a fost o anchetă...

— Ce l-o fi împins să facă gestul acela?

— Cine poate ști? Poate nici el nu știa ce face... Într-un fel era cam ciudat. Tu îi vorbeai de una și ți se uita în ochi de parcă ți-ar fi sorbit cuvintele, iar el de fapt se gîndea în altă parte.

— Cum se înțelegea cu Vargaru?

— A, cu sportistul... Se înțelegea bine. Toți ne înțelegeam bine. Numai o dată era să iasă o dandana.

Picoteala care m-a cuprins se risipește ca prin miracol.

— Ce dandana?

— Cum?

— Ce dandana?

— A, nu-i nevoie să strigați chiar atît de tare.

Rămîne o clipă cufundat în el însuși, încercînd să-și pună ordine în amintiri.

— Vedeți, prin patruzeci nu stăteam la bloc, aveam o căsuță. Mi-am sărbătorit ziua de naștere și mi-am invitat cîțiva colegi. Era pe la sfîrșitul lui mai, pusesem masa în grădină — era o vreme superbă, aveam o grădină mare, plină cu flori și cu pomi — și toți ne veseleam de minune. Erau mîncăruri peste mîncăruri, era vin, era bere... la gheață... Fără să vreau mormăi visător.

— Bere la gheață...
— Ce-ați spus?
— Nimic.
— Treceam printre invitați și aveam grijă ca fiecare să se simtă cît mai bine. A, aveam și un gramofon... Deodată îmi dau seama că de cîtăva vreme nu-i mai zăresc pe Tacescu și pe Vargaru. Să fi plecat? mi-am zis. I-am întrebat pe unul, pe altul. Fiecare dădea din umeri: nu-i mai văzuse nimeni de mai mult timp. I-am căutat în toată grădina. N-am dat de ei. În cele din urmă am intrat în casă. Trebuia să mai aduc niște băutură. Ați văzut cum merg: încet și neauzit. Pe vremea aceea mergeam la fel. Eram spaima elevilor care citeau pe sub bancă sau copiau la teze. Întotdeauna îi prindeam fiindcă nu mă auzeau.

Nu mai am răbdare să aflu cum îi prindea pe cei care călcau pe bec și îl întrerup.
— Deci, ați intrat în casă...
— Poftim? Da, dom'le! Iar în drum spre bucătărie am trecut pe lîngă camera de zi. Acolo am auzit pe doi bărbați că se certau.
— Tacescu și Vargaru.
— Cum?
— Spuneți mai departe!
— N-am înțeles de ce se certau și nici ce-și spuneau. Nu l-am auzit la un moment dat decît pe Tacescu spunînd: „Am să te dau în vileag!" și apoi l-am văzut cum a ieșit furios din casă și a plecat trîntind ușa. După el a ieșit imediat și Vargaru și a încercat să-l oprească. N-a reușit. Vargaru era cam afumat. Nu m-a văzut nici unul.
— Au mai rămas la petrecere?
— Doar Vargaru, care a fost extraordinar de vesel. Pînă la urmă s-a cherchelit de-a-binelea. L-au dus doi colegi acasă.
— Ați mai asistat și la alte certuri între cei doi?
— Nu. Și nici acum nu sînt prea sigur că de fapt am asistat la o ceartă. A fost mai curînd o discuție purtată pe un ton mai aprins. Nu văd ce-aveau de împărțit.
— Despre Vargaru ce mai știți?
— A mai stat la noi la școală încă vreo patru ani. După aceea a dispărut fără urmă. Cîți n-au dispărut așa în vîrtejul acelor zile!
— Avea familie?
— Era căsătorit, dar n-avea copii.
— Și nimeni nu l-a mai văzut de-atunci?
— Nici unul dintre colegii noștri. Parcă l-ar fi înghițit pămîntul.

La urma urmei, dacă așa și e? Ce să mai scormonim trecutul degeaba!

Îi mulțumesc profesorului pentru osteneala de-a mă fi primit și m-arunc în mașina mea unde volanul frige, praful fierbinte se răsfață în voie, iar ștergătoarele de parbriz au devenit, de multe zile, complet inutile.

10

Casa lui Marin Mara e pe măsura faimei pe care o are violonistul: grandioasă, de bun gust și năpădită de verdeață. Dar cînd ajung înăuntrul ei n-apuc să văd decît un hol spațios prin care femeia de serviciu mă poartă în viteză — dar nu destul de repede ca să nu remarc cu satisfacție absența coniței Florena — mai înainte de a poposi pe o terasă unde sînt mai multe fotolii împletite din răchită și o masă cu picioare scurte și cu blat de sticlă pe care se află, pe o tavă, pahare curate și un platou cu gustări. Lîngă măsuță își reliefează silueta îmbietoare o frapieră din gheața căreia răsar semețe gîturile unor sticle de bere de Reghin. Ceva mai încolo e un grătar metalic care cu siguranță nu șomează în zilele de vară.

E seară, e liniște și întregul univers are aici o expresie prietenoasă pe chipul zbîrcit de vreme.

Marin Mara e un om serios. De-abia facem prezentările și mă și invită să iau loc pe unul dintre fotolii și umple, fără să mă mai întrebe, două pahare cu o bere ce le abureşte imediat. Cît te-ai șterge la ochi trebuie să repete operațiunea. Îi arunc priviri recunoscătoare, de parcă m-aș afla de mai multe zile fără apă într-un deșert și aș zări o cămilă cu un butoiaș la gît. Dar n-am să ajung niciodată într-un deșert și cu atît mai puțin s-ar îngriji cineva să populeze pustiurile cu cămile care să se preumble de colo-colo, fără nici o treabă, avînd sub grumaz cîte un poloboccel cu bere ținută la rece.

Violonistul e așa cum îl știu de la concertele la care am asistat: un om mai curînd timid, retras parcă în el însuși, cerîndu-și mereu scuze de gloria pe care o cunoaște și uimindu-se în primul rînd el însuși de ea. Fără să vreau îi privesc mîinile cu degete nervoase, care nu-și găsesc nici o clipă astîmpărul. E înalt de statură, ușor adus de spate, cu un chip care a lăsat visătoare multe fete pe vremea cînd era tînăr. Cînd e în frac are o ținută sobră și elegantă. Costumul sport pe care îl poartă acum îi dă un aer ștrengăresc.

— Cu ce vă pot fi de folos, Andrei Mladin? mă întreabă el după ce consideră că setea îmi e oarecum potolită.

— Am venit la dumneavoastră în legătură cu profesorul Toader Tacescu. Vă mai aduceți aminte de el?

Pare-a fi căzut din nori. E clar că nu se-aștepta la o întrevedere cu un ziarist din pricina unui astfel de motiv.

— Cum să nu-mi aduc aminte! N-a fost primul meu profesor; a fost însă cel dintîi care mi-a dezvăluit ce înseamnă de fapt muzica. Pînă atunci exersam game, cîntam tot soiul de flecuștețe, dar nu vedeam cu nici un chip că pentru a ajunge la perfecțiune trebuie trudă, multă trudă. Nu-mi prea plăcea să muncesc. Doream doar izbînda, clipa de triumf cînd în sala de concerte izbucnesc aplauzele și toți te sorb din ochi ca vrăjiți. Cît de greu m-a dezbărat de o asemenea concepție! Dar ce mult mi-a folosit mai tîrziu! Și astăzi, fără cinci-șase ore de studiu zilnic nu admit să treacă ziua. Fac lucruri banale, de tehnică, de rutină, fără să-mi fie de loc rușine. Toader Tacescu, spuneți? Un mare profesor. Aș spune că mi-a fost ca un tată. Și ce sfîrșit cumplit a avut! În ambianța luminată a terasei nu-i zăresc prea bine ochii dar nu m-ar mira ca în ei să se fi ivit lacrimi.
— Oare ce l-o fi împins la acel gest?
— Cine poate ști! Mai poate ști cineva după atîția ani? Îmi aduc doar aminte că ultima oară l-am văzut cu o zi înainte de a-și lua zilele.
— Pe data de patru iunie.
Se uită la mine cu stupoare.
— De unde știți?

— Ați fost văzut împreună cu Tacescu pe stradă. Aveați oră în ziua aceea.
— Într-adevăr, am avut oră cu el înainte de a se sinucide. Dar nu mai țin minte ziua. Chiar în patru a fost?
— Fiți liniștit, așa e.
— De altfel, n-are nici o importanță.
— Ba are o mare importanță. De aceea mă aflu eu aici: ați fost printre ultimii care l-ați mai zărit în viață.
E din ce în ce mai uimit.
— Dar de ce vă interesează atît de mult?
— Am să vă spun la timpul potrivit de ce mă interesează cazul profesorului Toader Tacescu. V-aș ruga să-mi evocați ultima oră pe care a-ți avut-o cu el... Cît mai în detaliu cu putință.
— Ce lucru ciudat... Am crezut că ați venit să-mi luați un interviu... Și cînd colo mă întrebați de cel mai drag profesor pe care l-am avut... Mă rog... Dar ce-aș putea spune despre el? N-aveam mintea decît la muzică. Știi ce înseamnă să n-ai copilărie? Să te cheme băieții să bați mingea iar tu să stai în casă și să repeți la nesfîrșit aceeași frază muzicală,pînă cînd îți iese cît de cît mulțumitor?
— Totuși, nu se poate să nu vă aduceți aminte ziua aceea. Nu se poate să nu vă fi frapat ceva în comportamentul profesorului.
Rămîne o clipă pe gînduri. Deodată, se înseninează la față.
— A, îmi aduc aminte... În ziua aceea i-am prezentat *Frumosul rosmarin*.
Paharul cu bere pe care tocmai îl duceam la gură execută o mișcare care e gata să-i verse conținutul pe pantalonii mei.
— Cum?
— Da. *Frumosul rosmarin* al lui Kreissler. E o lucrare celebră. De mare succes la public.
— Nu de asta am fost atît de mirat. Vă rog să continuați.
— Nu vreau să mă laud, dar i-am făcut o mare bucurie profesorului. L-am interpretat, se pare, bine. Dar tocmai cînd am început să-i detaliem pasajele pentru a vedea ce îmbunătățiri trebuie să mai aducem, a sunat cineva la ușă. S-a dus să deschidă doamna Tacescu. După care a venit în camera în care ne aflam însoțită de un domn.
Simt că nu mai am răbdare. Ardei Trebuie să apară ceva care e legat de moartea lui Toader Tacescu.
— Nu știți cine era?
— Un profesor. Coleg de-al lui Toader Tacescu. Dar nu mai țin minte cum îl chema, deși s-a prezentat.
— Cum arăta?
— Nici asta nu mai țin minte exact. Ceea ce m-a frapat a fost faptul că era îmbrăcat complet în negru. Pe căldura de-afară mi se părea insuportabil. Dar nu arăta a suferi deloc din pricina ei.
Vargarul Omul negru! Cheia enigmei! Prea de multe ori dau de el ca să nu aibă un amestec în toată povestea.
— Ce s-a mai întîmplat?
— Tacescu s-a scuzat și a trecut cu musafirul în altă cameră. Eu am luat o partitură și am început s-o studiez de unul singur. De cîte ori întorceam foaia sau făceam o pauză auzeam cum în camera alăturată se purta o discuție pe un ton ridicat. La un moment dat s-a făcut liniște.
— După aceea?
— Peste cîteva clipe profesorul a revenit posomorît în cameră iar colegul lui a plecat condus de doamna Tacescu.
— Toader Tacescu v-a spus ceva?
— Absolut nimic. Părea dus într-o altă lume. Dar așa ceva i se întîmpla mult prea des ca să mă mai mire. Lecția a continuat. La un moment dat însă Tacescu s-a așezat la birou și-a început să scrie cu febrilitate. După ce-a terminat, expresia încruntată i-a dispărut de pe chip. Chiar a și glumit cu mine. La sfîrșit l-a chemat și pe fiul lui — avea vreo cinci-șase ani — și doamna ne-a adus cîte o dulceață.
Brr! Numai cuvîntul dulceață îmi provoacă frisoane.
— Ce-a mai urmat?
— Nimic, am plecat acasă.
— V-ați luat și partitura *Frumosului rosmarin*?
Se uită la mine bănuitor, ca și cum ar vrea să vadă dacă nu-i ascund ceva.
— Am uitat-o la profesor. Iar după aceea mi-a fost rușine să mă mai duc s-o cer.
E clar! Scrisoarea, de fapt ciorna ei, a fost scrisă în prezența lui Marin Mara și lăsată în partitura în care n-a mai umblat nimeni patruzeci și cinci de ani. De aceea n-a mai dat nimeni de ea.
— În definitiv, din cîte am înțeles, sînteți în concediu. Și eu am intrat în vacanță. Mai merge o bere?
— Sînt cu mașina...
— O lăsați pe alee, în fața casei. Nu i se întîmplă nimic. Soția e plecată cu nepoții, la munte. Aici pe terasă e răcoare, nu ne bate nimeni la cap. De ce să nu ne simțim bine cu o bere alături? Doar n-am dat noi doi foc bibliotecii din Alexandria!
Cînd un om de valoare are dreptate ar fi o nebunie din partea cuiva să-l contrazică.

11

Pe la ora opt dimineața, cînd mă îndrept pe jos spre casa lui Marin Mara, e încă răcoare: De fapt, ceasul fiind dat înainte cu o oră, e în realitate numai șapte. Păsările n-au decolat încă de prin bazele lor stabilite prin pomi sau sub streșinile caselor unde și-au odihnit noaptea mecanismele de zbor. Superbele n-au făcut nici ele ochi — înainte de prînz n-ai să vezi nici una pe stradă, ca și cum soarele matinal le-ar ataca tenul. O mașină înconjurată de cîteva veste portocalii sfărîmă cu zgomot conținutul cutiilor de gunoi. Dar în oraș e încă liniște și un abur mîngîietor se ridică de pe peluzele de iarbă. Pe bănci gospodinele fac cîte un scurt popas venind de la piață cu sacoșe din care se revarsă înfoiatele frunze de salată verde sau tijele usturoiului și ale cepei. E puțină lume la ora asta, maturii au ajuns la serviciu, copii la joacă, și mai nimeni nu e grăbit. Forfota începe mai încolo.
Iar odată urcat la volanul mașinii mele eu sînt cu atît mai puțin grăbit. O iau agale la drum fără o țintă precisă. Dacă pentru unii condusul mașinii e o sursă de nervi, pentru mine înseamnă o destindere deplină.
Deodată îmi dau seama că mă aflu în fața blocului lui Ion Tacescu. Parchez în dreptul lui și mai întîi îmi acord un moment de chibzuință. Se face oare să-l deranjez la ora asta? Nu trebuia să-l fi anunțat?

Dar o fi oare acasă?
Nu stau totuşi mult pe gînduri şi iată-mă sunînd la apartamentul lui. Mi se deschide imediat, ca şi cum inginerul ar fi stat în spatele uşii şi m-ar fi aşteptat. E vizibil fîstîcit cînd mă vede.
— Dumneavoastră sînteţi...
— Încă sînt eu, încerc eu s-o dau pe glumă. Bună dimineaţa.
Nu pare să-mi audă salutul. E îmbrăcat într-o pijama largă, vărgată, căreia îi lipseşte un nasture la bluză.
— Vă rog să mă scuzaţi... M-aţi prins în ţinuta asta...
— Nu face nimic, îl încurajez eu. Pijamaua e un semn de civilizaţie.
Îşi frînge mîinile cu vădită nervozitate.
— Nu m-aşteptam să veniţi... Nu pot să vă primesc în casă... E un balamuc cu mutatul ăsta... N-am terminat de aranjat mobila...
— Ce-are a face? Nu sînt din juriul concursului „Casa noastră ca o floare". Am venit doar să vă pun o întrebare. O singură întrebare şi pe urmă o şterg la treburile mele
Şi-a mai venit puţin în fire.
— Vă ascult.
— Spuneţi-mi, vă rog: în ziua în care profesorul, să zicem aşa pînă una-alta, s-a împuşcat, a fost cineva acasă cu el?
Răspunde uşurat,ca un participant bine pregătit de la „Cine ştie, cîştigă".
— Trebuia să vă fi spus asta de la început! Tata a rămas singur acasă de dimineaţa pînă seara. Eu şi cu mama am plecat din zori la o mătuşă care nu ne-a lăsat să plecăm decît seara. Iar cînd am ajuns noi acasă tata nu mai era în viaţă.
Ocupă tot cadrul uşii ca şi cum i-ar fi frică să nu intru cumva cu forţa. E în continuare stînjenit.
— Vă rog să mă scuzaţi că nu vă invit în casă.
Placa asta am mai auzit-o, aşa că mă lasă indiferent. Dinăuntru răzbate miros de zugrăveală proaspătă.
— Nu-i nimic. Cu altă ocazie.
Se uită la mine întrebător.
— Aţi aflat ceva pînă acum?
— Prea puţin, dar lucrurile încep să se mai limpezească. Am să vă ţin la curent.
— Neapărat. Şi vă mulţumesc încă o dată din suflet.
Zice un grabnic „bună ziua" şi închide uşa mai înainte de-a apuca să-i răspund. Dau din umeri şi o iau pe scări în jos. Doar nu-şi închipuie nimeni c-am avut bafta ca liftul să funcţioneze!

12

Iar mă trambalez din casă în casă, de parcă fac recensămîntul populaţiei, în loc să-mi văd de treburile mele. Ce dacă profesorul Vargaru — „omul negru" — s-a certat cu profesorul Tacescu? Ce dovedeşte asta? O ceartă e neapărat urmată de crimă? Păi dac-ar fi aşa puţini ar mai scăpa cu viaţă pe planeta noastră. Andrei Mladin, mai bine ai face întoarsă a ta cale la masa de lucru şi-ai isprăvi cu blestematele alea de traduceri, oricît n-ai avea chef.
Şi totuşi, ce s-o fi întîmplat cu Vargaru? Unde a dispărut atît de misterios?
A stat împreună cu soţia lui pe strada Anemonelor la numărul zece pînă în toamna lui 1944. Mai sînt cîţiva reprezentanţi ai vîrstei a treia care-şi aduc aminte de el. Îşi aduc aminte de el cu nu prea multă plăcere. Dar nimeni nu ştie ce-a făcut de-atunci.
Într-o noapte, pînă să prindă vecinii de veste, familia Vargaru s-a mutat în altă parte, fără să mai ia nimic din lucrurile din casă.
Dar unul dintre simpaticii bătrînei cu care stau de vorbă mă pune pe gînduri. Cică în urmă cu vreo cîţiva ani s-a întîlnit pe Magheru cu un cetăţean care al naibii mai semăna cu dispărutul fără urmă. S-a luat după el, l-a privit de cîteva ori din cap pînă-n picioare, a şovăit ce-a şovăit şi apoi l-a luat direct la întrebări. Nu-şi aduce aminte cu prea multă exactitate dialogul care a urmat. Îi spun că nici nu-i nevoie. Ba da, ar fi nevoie, îmi răspunde el meşterind la o undiţă de pescuit pentru nepotul său care ne ascultă plictisit şi-şi mută nerăbdător greutatea de pe un picior pe altul. Cu toată politeţea îl informez pe bătrîn că mă interesează doar esenţialul. Esenţialul? se bucură el. Toată viaţa mi-au plăcut esenţele! Atunci ce mai aşteptaţi? Daţi-i drumul la bandă.
— Mai întîi, începe bătrînul, ar trebui creată atmosfera de pe bulevardul Magheru: zgomot de maşini care trec în viteză sau scrîşnesc din pneuri la stopuri cînd opresc prea brusc, fluierele miliţienilor, îmbulzeala din faţa vitrinelor de la Fondul plastic, liniştea de la galeria Simeza unde expune un necunoscut, coada de la casa de bilete a teatrului Nottara.
— Deci pe partea teatrului Nottara v-aţi întîlnit cu cel care seamănă cu Vargaru.
— Da' de unde! În parcajul de la Eva. Vizavi, deci. Dar, pentru a înţelege mai bine, am vrut să vă introduc în atmosfera acelei zile...
— Bun. Mai departe!
— După cum v-am spus, l-am luat la fix: Vargarul Nu mă mai cunoşti? Eu sînt Lăptic. Am stat pe aceeaşi stradă. Pe Anemonelor, la vreo trei case de dumneata.
— Şi individul ce-a zis?
— S-a uitat chiorîş la mine şi mi-a spus printre dinţi: Vedeţi-vă de treabă! N-am stat în viaţa mea pe Anemonelor şi nici pe Petuniilor! Şi nu mă cheamă Vargaru!
Şi a dat să plece. Eu însă nu l-am lăsat, mai ales că în jurul nostru lumea se oprise şi se uita la noi ca la circ. Nu m-am dat deloc bătut.
— Ei, Vargarule! tot hoţoman ai rămas! Nu vrei să-ţi mai vezi un cunoscut din tinereţe? Te-ai fudulit? Eşti înţolit la patru ace? Tot în costum negru? Ai ajuns prea mare pentru unul ca mine care toată viaţa am tras la şaibă?
— Înţelege-mă,omule, faci o confuzie. Nu sînt profesorul Vargaru.
Poate aş fi rămas mesa şi mi-aş fi zis că m-am înşelat dacă n-ar fi spus ce-ar fi spus.
Pînă şi nepotul e mai puţin nerăbdător şi-şi aţinteşte ochii spre bunic ca nişte periscoape ieşite dintr-o mare de pistrui.
— Nu te-ai prins?
— Nu.
— Hopa! Dacă n-a auzit niciodată de Vargaru, de unde ştia că e profesor?
— Şi el ce-a făcut?

— A rămas cu gura căscată. Nu se aștepta la o asemenea lovitură. A încasat-o și s-a fîstîcit.
— A zis ceva?
— A îngăimat: Dumneata ai spus!
— Ce i-ați spus?
— Ba nu. N-am spus decît „Vargaru".
— Ce-a mai urmat?
— Lumea era tot mai multă în jurul nostru. Un tinerel ne-a și apostrofat: „Oameni bătrîni și se ceartă pe stradă. Ce exemplu ne dau nouă, celor care îi urmăm?" Lui Vargaru nu-i convenea că izbucnise scandalul. Luîndu-i ca martori pe cei de față, și-a scos buletinul și mi l-a arătat triumfător.
N-am răbdare și îl întrerup.
— Și?
Lăptic îi întinde undița nepotului său și-mi răspunde pleoștit:
— Nu, dom 'le, nu era el. Era un altul. Să vezi și să nu crezi. Deși chiar și-acum îmi vine să jur c-am vorbit cu Vargaru. Avea același zîmbet batjocoritor, aceeași privire rece, același mers ușor săltat, urmare a unui accident dintr-un meci de fotbal. Și totuși, atunci m-am făcut de rîs. Haide, valea.
O clipă mă uit surprins la Lăptic, dar realizez imediat că i s-a adresat puștiului și nu mie.
— Ei, oricui i se poate întîmpla.
— Oricui, nu și mie. Pe front am fost în cercetare. Acolo nu te poți înșela decît o dată. A doua oară nu mai ai cum: ești curățat.
Bruma de speranță care-mi încolțise din nou în suflet s-a risipit ca floarea de salcîm în vînt, cum ar zice un autor de romanțe. Dar deodată îmi vine o idee, ceea ce mă surprinde plăcut și pe mine.
— Mai țineți minte care era numele de pe buletin?
— Cum să nu! N-am să uit cît oi trăi. Paul Deladecima îl chema pe individ. Auzi ce nume: Deladecima!

13

Hara se plimbă cu mîinile la spate prin biblioteca mea. Din cînd în cînd îi aruncă priviri îngrijorate lui Mecena care zace pe-o pernă ținîndu-și botul întredeschis și respirînd anevoie. Lui Hara i se face milă.
— Ce are? E bolnav?
— Nu. Ți e cald. Și n-are cine să-l ducă la ștrand. Nu te oferi tu?
Dă din cap în semn de aprobare.
— Mai știi... N-am mai pomenit căldură ca asta... Te topești și mai multe nu. Am ascultat buletinul: nici un nor la orizont.
Se apleacă tandru să-l mîngîie pe Mecena. Acesta își deschide și mai mult botul. Hara are o mișcare de recul de o agilitate surprinzătoare. Apoi își continuă plimbarea ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.
De la pik-up se aude o melodie în surdină. Hara ascultă o clipă cu atenție. Apoi mi se adresează iluminat de descoperire.
— Nu cumva asta-i *Frumoasa iasomie* de la care a început totul?
— *Frumosul rosmarin.*
— Tot un drac. Melodia e dată naibii. Mai pune-o o dată.
Mi-e lene să mișc un deget, darămite să mă mai și ridic de la locul meu.
— Ce ar fi s-o pui tu?
— Chiar.
Moșmondește la pik-up cu îndemînarea lui caracteristică pînă cînd reușește în cele din urmă să pună discul de la capăt. Cît timp *Frumosul rosmarin* se aude în interpretarea lui Marin Mara, uriașul blond din fața mea rămîne în extaz.
Cînd bucata se sfîrșește, Hara mă întreabă nostalgic:
— Știi ce-mi sugerează?
— Ce?
— O grădină plină de miresme pe care tocmai a căzut roua iar soarele care a răsărit o face să strălucească în mii de culori. O grădină de trandafiri.
— Nu rosmarini?
N-are chef să-mi răspundă. Se oprește în dreptul biroului și aruncă o privire distrată la teancurile de coli bătute la mașină.
— Merge traducerea?
— E-un fel de-a zice.
În continuare n-am nici o vlagă. Parcă sus de tot, deasupra mea, stratul de ozon se scurge vertiginos. Respir anevoie și zac și eu ca Mecena într-un fotoliu, moleșit de căldură. Zadarnic am tras draperiile: e vorba de o radiație penetrantă. Iar în ochi parcă am nisip. Ce nisip: o plajă-ntreagă!
— Ce mai e pe la redacție?
— Tot ce știi.
Nici pe Hara nu l-am văzut de multă vreme așa de apatic.
— Cu ancheta aia cum mai merge? Te-ai mai ocupat de ea?
— O aiureală.
— Ți-am spus eu? Proști mai sîntem că ne băgăm în toate fleacurile și ne pierdem vremea. Du-te la mare, Andrei Mladin! Nu te mai învîrti printre rafturi de cărți, ci printre domnișoare care oricînd pot deveni Miss Litoral. Le poți da o mînă de ajutor. Iubirea înfrumusețează omul.
E o imagine ispititoare cea pe care mi-o creionează Hara. Dar alte gînduri mă muncesc.
— Ce-i?
— E ceva totuși în cazul ăsta care nu prea e în regulă.
— Anume?
Îi povestesc pe îndelete tot ce-am aflat pînă acum. Narațiunea mea e punctată de exclamțiile lui Hara, în număr nu prea mare și de o nu prea deosebită originalitate: „Mț!", „Hm!", „E-te-te!". După ce-mi termin relatarea Hara e cuprins de delir.
— Dar e nemaipomenit! Ai aflat extraordinar de multe lucruri! Bătrîne, acum te recunosc: prompt și eficient. Acum știi pe ce picior dansezi! Ți-am spus de la început: e un caz sen-za-ți-o-nal! Dacă nu mi-ai fi prieten, te-aș invidia! Phii! Ai aflat deja cine e criminalul.
Privirea mea e total nedumerită.
— Da' de unde!
— Cum de nu! Criminalul e...
— E..., repet eu ca un papagal conștiincios.
Hara începe să se înfurie.
— Chiar nu ți-e clar cine e criminalul?
— Sincer să fiu, nu.
— Dar e la mintea cocoșului: omul negru.
Îmi sare țandăra.

— O fi la mintea cocoşului, dar la mintea mea nu e.

— Cum să nu fie? În jurul lui se desfăşoară toate lucrurile. Oriunde-ai fost ţi s-a pomenit de el.

— Nu chiar peste tot, îl corectez eu.

— Mă rog, nu peste tot. Dar prea des ţi-a ieşit în cale.

— Dar dacă totul e numai o întîmplare?

— N-am să-ţi fac eu acum teoria întîmplării şi a necesităţii. O ştii poate mai bine.

— În acest caz n-o ştiu nici cît negru sub unghie.

Se uită la mine ca la un picat din lună.

— Atunci de ce Tacescu a spus cu cîteva zile înainte de-a muri: o să dau totul în vileag? Mie mi se pare foarte clar: mare borfaş a mai fost şi Deladecima ăsta.

Sar de pe fotoliu atît de brusc încît Mecena închide botul şi deschide ochii mari.

— Ce-ai spus?

— Mare borfaş a mai fost şi Deladecima ăsta... aoleu! M-am încurcat cu atîtea nume proprii. Am vrut să zic Vargaru.

Dar eu sînt cuprins de o agitaţie pe care clipele de mai înainte n-o prevesteau.

— Hara! Habar n-ai ce-ai zis! Eşti un geniu!

Hara ia o poză plină de măreţie. Simţind un moment solemn, însuşi Mecena se ridică în patru labe privindu-ne cu o curiozitate deloc prefăcută.

— Ştiam de mult că va veni vremea cînd voi fi apreciat la justa mea valoare, îşi dă ifose Hara.

Apoi devine mai umil.

— Dar ce-am zis, păcatele mele, atît de grozav? Geniu, geniu, dar zi-mi şi mie, să nu mor prost!

Vorbele mi se înşiruie unele după altele cu o viteză care ar face melancolic şi un crainic sportiv.

— Läptic s-a înşelat şi nu s-a înşelat atunci cînd l-a recunoscut pe Vargaru. Care are acum un alt nume. Cu siguranţă că şi-a schimbat numele. Mai trebuie s-o dovedim.

Hara e animat de porniri mărețe de parcă ar fi audiat marşul din Aida.

— S-o dovedim, dacă trebuie! Dar cum?

— Trebuie să aruncăm un ochi printre acte. După aia, mai vedem noi ce-avem de făcut.

Pentru prima oară de cînd am început ancheta asta simt cum m-a cuprins vîrtejul. Adevărul trebuie să fie undeva pe-aici, foarte aproape. Şi Hara e cuprins de aceeaşi frenezie. Doar Mecena a căzut din nou, ca secerat, pe pernă. Înainte de-a ieşi din casă Hara îl vede iar cum doarme cu musteţile pleoştite şi mă întreabă cu aceeaşi îngrijorare:

— Eşti sigur că nu e bolnav?

14

După ce facem coadă la cinci ghişee, se dovedeşte că dacă eram inspiraţi ne aşezam de la bun început la cel unde nu era nimeni. Duduia din spatele lui îşi întinde pe unghiile kilometrice o ojă atît de violentă încît fără voia mea întorc capul ca şi atunci cînd văd eprubetele cu sînge la un laborator hematologic. Respectăm cu veneraţie această operaţie sacră. După ce se termină de văcsuit îşi ridică palmele şi-şi desface degetele şi-abia după ce pojghiţele acelea care ar stîrni frisoane şi unui măcelar se usucă ne îngăduie să intrăm în raza ei de interes.

Încerc să-i explic ce vînt ne aduce, dar după primele mele vorbe îşi pleacă genele lungi în jos, ca nişte obloane impenetrabile, şi ne informează că nu poate face nimic pentru noi.

Un ghiont bine plasat şi îndurat cu stoicism îl aduce pe marele fotoreporter în scena scăldată de lumina reflectoarelor. E radios. Începe prin a-i spune duduii cît de mult admiră unghiile precum acelea pe care tocmai are privilegiul să le privească, semn de neîndoielnic rafinament, şi lacul de un roşu intens, emblemă a unor trăiri pasionale puternice. Cu fiecare cuvînt al lui Hara, genele duduii se mai ridică un milimetru, pînă cînd, în cele din urmă, ochii ei, adînci ca două lacuri întunecate, pe fundul cărora poţi găsi şi vreo comoară pitită sub un bolovan, dar la fel de bine şi numai pustiu, sînt aţintiţi asupra noastră la mărimea lor maximă. Iar pînă o convingem să ne aducă un anumit dosar Hara mai trebuie să întrebuinţeze serios din provizia sa de mijloace de seducere în masă.

În sfîrşit, dosarul cu actele lui Vargaru este în faţa noastră. Îl deschid cu febrilitate şi încep să caut meticulos, în timp ce Hara îi cere împrumut un ruj duduii care ne-a ajutat şi-i notează într-un carneţel numărul, folosind ca o pramatie încă o stratagemă care s-o dea gata.

Ceea ce aflu despre Vargaru e cît se poate de neimportant: data naşterii, studiile, locul unde a lucrat... E menţionată, de asemenea, şi dispariţia fără urmă a lui şi a soţiei sale.

Mai dau o filă din dosarul încopciat şi descopăr ceva care îmi taie răsuflarea. Ilie Vargaru a fost însurat cu o femeie pe care o chema înainte de căsătorie Maria Deladecima.

Maria Deladecima!

De bucurie nu mai sînt stăpîn pe reacţiile mele şi o sărut pe duduia cu care discută Hara. Acesta se uită la mine cu un reproş mut. Iar juna ajunge chiar să se şi supere.

— Ar trebui să vă hotărîţi care din voi îmi face curte...

Nu mai iau în seamă la nimic. Înapoiez dosarul şi îi spun lui Hara mai înainte de-a o lua la goană spre ieşire:

— Am găsit ce căutam! Cum ai spus tu? Acum ştiu pe ce picior dansăm!

15

Ajung acasă complet dezumflat.

În definitiv ce-am descoperit de m-a luat aşa de tare valul de entuziasm? Că pe soţia lui Vargaru o chema pe numele de fată Deladecima? Adică la fel ca pe cetăţeanul întîlnit pe stradă? Ei, şi ce-i cu asta? Nu poate fi o coincidenţă? Ba da. Şi încă una mare de tot. Şi care n-ar trebui să mire pe nimeni.

Uneori îmi vine să-l iau la palme pe Mecena fiindcă îmi mănîncă pîinea degeaba: se uită la mine cu ochi mai înţelepţi decît mi-arată oglinda c-aş avea eu, dar nu mi-e de nici un ajutor. Clipeşte leneş şi parcă mi-ar zice dispreţuitor: nu pot eu vorbi, că altfel toată afacerea s-ar rezolva în doi timpi şi trei mişcări.

Aș! Care afacere? Nu cumva e o farsă de-a lui Hara ca să-mi strice concediul? Îl cred în stare.
La gîndul c-aș putea fi victima unei glume de prost gust mi se-aprinde și mai mult sîngele în vine. M-arunc sub duș ca să mă potolesc. Apoi înghit din nou ceva frugal, recunoscător frigiderului fiindcă ține cu silueta mea. Dac-ar fi acolo și-o bere, ar fi ideal.
După tratamentul pe care mi-l aplic alung definitiv din minte ideea unei farse. Durează de prea multă vreme și m-a costat prea multă alergătură ca respectivului ei autor să nu i se facă milă de mine și să mă lase să-mi văd de treburile mele.
Deladecima... Oare Vargaru, speriat din cine știe ce motive, să-și fi luat numele soției, ca să i se piardă urma? Posibil!
Cîți Deladecima sînt în cartea de telefon?
Ba nu: mai bine dau la informații. Unii s-ar putea să nu figureze în carte,iar alții să nu mai fie printre noi de cînd s-a tras ultima ediție.
Cu ajutorul lecției învățate de curînd de la Hara, obțin de la un glas suav trei numere de telefon și trei adrese ale unor familii care se numesc Deladecima. Dar cine-mi dovedește că la vreunul dintre aceste numere și adrese se află cel căutat de' mine? Și cum trebuie să procedez ca să aflu? Să sun la toate cele trei numere? Da' de unde! Ce impresie aș face dacă, hodoronc-tronc, în toiul unei conversații la telefon, aș anunța senin: știți, de fapt eu îl caut pe profesorul Vargaru. Profesorul de sport Ilie Vargaru. Nu știți cumva de ce și-a luat alt nume?
Aș întreba așa numai dacă aș ține cu orice preț să mi se trîntească telefonul în nas.
Țîrîitul strident al telefonului întrerupe această defilare măreață de gînduri. Îl las să sune de două ori, potrivit obiceiului meu, și apoi ridic receptorul din furcă.
— Alo?
— Bună ziua. Aici e Ion Tacescu.
— Vă salut.
— Aveți noutăți în problema noastră?
— Cam bat pasul pe loc.
— Știți, m-am gîndit: cred că v-am pus pe drumuri degeaba.
În sinea mea îi dau dreptate. Dar cu o dezinvoltură prefăcută îl liniștesc că totul este în regulă, după care scurta noastră conversație ia sfîrșit.
Fără nici un chef m-așez la masa de lucru, deși mai bine m-aș odihni. Mîine am iarăși trei vizite de făcut. Binecunoscuta serie a lui trei din existența umană: trei frați, trei surori, trei iezi cucuieți. Și cel mai cucuiet sînt eu.

16

De la Basarab pînă în Drumul Taberei e un fleac s-ajungi cînd ai la dispoziție o mașină bine pusă la punct și o răbdare de înger de a nu te enerva de orice manevră greșită a șoferilor.
De pe Calea Griviței o iau pe breteaua asfaltată care mă urcă pe Podul Grant; după ce las să treacă două TIR-uri mă înscriu în trafic. O clipă îmi aduc aminte de vechiul pod, înnegrit de fumul locomotivelor și pe care îl puteai străbate numai în mersul unui melc nu prea vioi, dar aruncînd o privire la numărul de mașini din fața și din spatele meu și la cele de pe sensul opus nu mă las copleșit de nostalgie. Las în stînga Piața Crîngași — ochiul meu înregistrează o secundă un imens buchet de flori multicolore —, trec prin dreptul noului ștrand și-apoi îmi dau drumul ca pe derdeluș prin pasajul care numai în cîteva clipe m-aduce aproape de Piața Moghioroș. Cînd ajung la ea zăresc un alt coș uriaș de flori și o iau la dreapta comparînd ora arătată de ceasul meu de la mînă cu ora celui electronic de pe un soclu de piatră. O iau deci la dreapta și mă duc, mă tot duc, pînă cînd dau de blocul D 16,la poalele căruia se înalță porumbul.
Persoana care îmi deschide ușa apartamentului 28 mă face să uit de ce-am venit pînă aici.
E o făptură care măsoară în înălțime aproape un metru și șaptezeci, cu un păr roșcat care îi cade în valuri bogate pe umerii goi. Poartă doar un șort alb și un maieu azuriu, pe care stă scris cu litere roșii ceva ce numai Hara din epoca englezei fără profesor s-ar strădui să citească. Picioarele lungi și arămii par a fi ale unei sportive de performanță. Rămîne nemișcată în cadrul ușii și se uită la mine fără nici o curiozitate.
Dacă ar fi Hara aici oare cum ar proceda?
Cu siguranță, cam așa:
— Unde-ai fost pînă acum, visul meu de aur? Unde-ai stat ascunsă de privirile muritorilor de rînd? De la grădiniță te caut. Dar. nu te-am găsit și-am șters-o de-acolo cu sufletul sfîșiat. La școală, dacă nu te-am zărit în clasa mea, am rămas dinadins repetent, doar-doar îți vei face apariția în altă clasă. Unde nu te-am căutat! Dar a fost scrisa noastră să ne întîlnim într-un bloc D de la marginea orașului. De-acum nimic nu ne mai poate despărți. Vei fi a mea pentru totdeauna. Ești divină! Hai în parc să facem niște poze. Deși nu este pe lume nici o peliculă care să-ți înregistreze întreaga gingășie.
— Alo, domnu, ai terminat cu vizionarea? N-ai de cînd să caști gura și să verși ce ai de zis? Omu mai are și treabă!
N-ar fi trebuit să scoată nici un cuvințel. De la primul fonem pe care l-a emis vraja s-a risipit. S-a dus ca un puf de păpădie furat de o boare.
— Caut familia Deladecima, îi răspund eu sec.
— Eu sînt toată familia Deladecima. Ți-ajunge?
Rîde arătîndu-și amigdalele.
— Aneto! Cu cine pălăvrăgești?
— Cu niște ochi holbați.
În prag apare un zdrahon care ar putea împinge singur o locomotivă la deal. E doar într-un șort și pare a fi foarte mîndru de pieptul lui păros. Într-o mînă ține o brichetă de aur, iar în cealaltă o țigară de un alb strălucitor.
— Ce vrei bă, pișpirică? De ce te legi de fetele altora?
Își aprinde țigara și primul fum mi-l aruncă drept în nas. Mă-nec și-ncep să tușesc.
— Aneto, ți-au venit pețitorii, Aneto! De unde-l știi?
— Nu l-am văzut niciodată, Jane.
— Fă! Tu să nu mă minți. Vă sparg pe amîndoi.
— Jur! Nu l-am văzut nicodată...
— Las' c-ai mai jurat tu, pramatia naibii. Ce-ai de împărțit cu găgăuță ăsta?
N-am încotro și trebuie să mă recomand. Auzind ce-i spun, fruntea de două degete a lui Jan ajunge

de dimensiunile unei coli de hîrtie. E însă la fel de pus pe harţă şi fumează cu nervozitate.

— Şi ce dacă eşti de la ziar? Cine ţi-a vîndut pontul?

— Care pont? întreb eu cu toată sinceritatea.

Dar matahala îmbufnată din faţa mea n-are chef să-mi răspundă.

— Să ştii că sîntem cu acte în regulă. Ea lucrează la un bar. E dansatoare, dar nu numai aşa, în corpul de balet: are număr personal. Şi nici eu nu stau de pomană. Cîştig lovele bune fără să am de-a face cu caraliii.

— Nici nu mă-ndoiesc, îl asigur eu..

— Aşa că pă ăia de le ziceţi paraziţi cată-i în altă parte. Or fi, nu zic nu; dar nu aici.

Vrea s-o tragă pe Aneta înăuntru şi să se evapore şi el.

— Nu caut nici un parazit.

Are mărinimia de a se mai întoarce spe mine.

— Atunci ce-ţi trebe?

— Caut o persoană pe care o cheamă Paul Deladecima. E un domn în vîrstă.

Izbucneşte în rîs, aruncă ţigara pe jumătate nefumată şi o striveşte pe cimentul de pe coridorul unde mă aflu.

— Aici nu stă nici un domn în vîrstă. Anetei nu-i plac domnii în vîrstă. Aşa că mai bine huşcheală. Dacă vrei s-o mai vezi, vino la bar. Numai dacă ai destui biştari ca să-ţi plăteşti intrarea. Şi bagă la tărtăcuţă: ai văzut ce-am făcut cu ţigara: vezi să nu-mi mai ieşi vreodată în cale c-o păţeşti la fel.

Intră amîndoi în casă şi godzila trînteşte uşa atît de puternic încît un ghiveci de la o fereastră de pe scară cade şi se fărîmă.

17

Altă familie Deladecima stă pe lîngă Piaţa Chibrit, pe o stradă cu salcîmi mulţi şi într-o casă veche dar solidă, construită în binecunoscutul stil al lipsei de stil.

Mai întîi am de furcă destulă vreme cu un cîine care dormitează paşnic pe treptele de ciment, dar care cum încerc să deschid poarta de lemn se repede la mine lătrînd furios. Cum închid la loc poarta cu o repeziciune scuzabilă, se potoleşte ca prin farmec. N-am nici o posibilitate de-a pătrunde în curte. Iar din casă nu apare nimeni.

Îmi vine să mă las păgubaş.Soarele arde nemilos, pe cer trece neauzit un avion de pasageri, un casetofon dat la maximum cîntă pentru a treia oară Cenuşăreasa. Strada e pietruită cu bolovani năpădiţi de o iarbă arsă. Frunzele salcîmilor sînt pline de praf. Un roi de muşte se roteşte deasupra unui cîine ce dormitează, fără nici o intenţie agresivă, chiar lîngă mine, pe trotuarul şi el spuzit de iarbă.

— Nu vrei să faci schimb cu cel din curte? îl întreb eu cu blîndeţe.

Iar cu un glas şi mai dulce mai fac o ultimă încercare de-a îmblînzi potaia de pe trepte.

— Cuţu, cuţu! Vrei o bomboană?

Întîmplător dau de o bomboană în buzunarul pantalonului. O desfac din celofan şi o arunc în apropierea javrei, ca nu cumva s-o lovesc şi s-o irit mai mult. Se ridică alene de la locul său, se apropie de bomboană, o miroase, după care se depărtează dispreţuitor dîndu-i o labă de-o trimite de-a dura pînă la gard. Se întinde din nou pe trepte şi în aparenţă coboară într-un somn cu imagini feerice despre viaţa fericită a cîinilor credincioşi stăpînilor pînă la sacrificiu.

— Nu prea vă pricepeţi la animale!

Glasul răsună atît de aproape de mine încît mă sperii şi dau cu fruntea în gardul printre scîndurile căruia fac ochi dulci cerberului. O gospodină cu două pîini sub braţ se uită cum îmi frec locul unde m-am pocnit.

— Eu la motani mă pricep, nu la cîini!

— Da? zice ea neconvinsă. Buni şi motanii, dar nu te apără de hoţi. În ultima vreme nici de şoareci. Au degenerat total. Acu' vreo trei zile am văzut prin curte o pisică fugărită de un şoarece. Azor a salvat-o. Dar pe cine căutaţi?

Femeia are între cincizeci-şaizeci de ani, e destul de trupeşă iar pe chipul nu prea zbîrcit i se citeşte bunătatea.

— Vă rog, familia Deladecima aici stă?

— Da. Vă rog să intraţi...

— Dar...

— Fiţi pe pace, dacă sînteţi cu mine. Dar nu-i mai daţi dulciuri. Îl enervează la culme cînd i se aruncă zahăr sau bomboane.

Într-adevăr, potaia se uită acum slugarnic cînd mă vede intrînd pe poartă şi dă din coadă cu prietenie. Nu-i răspund în nici un fel la semnele lui de curtoazie.

Femeia mă invită într-o încăpere răcoroasă. La fereastre e pusă hîrtie albastră, prinsă în nişte pioneze mari. Iau loc pe un scaun scîlciat, văd într-un colţ pe stimata Florena şi brusc mă simt descins într-o atmosferă familiară.

— Dulceaţă?

— Nu. Îi semăn cîinelui dumneavoastră.

— De fapt cine sînteţi?

Îi explic pe scurt. Femeia se bucură şi începe să se agite de colo, colo: mi-a citit cîteva articole şi-ar vrea să-mi fie o gazdă cît mai primitoare. O potolesc cu greu să nu mai umble la o vecină după cafea şi apă minerală. S-aşază cuminte într-un colţ şi încearcă să-şi ascundă mîinile mari, înroşite de atîta spălat rufe.

— Vă pot ajuta cu ceva?

— Cu o informaţie. Cu o simplă informaţie. Caut pe cineva cu numele de Paul Deladecima. Un domn cam la 75—80 de ani.

— Paul Deladecima? În familia noastră, după ştiinţa mea, nu-i nimeni cu acest nume.

— Sigur?

— Mai mult ca sigur.

— Nici măcar o rudă mai îndepărtată?

— Nu.

Se ridică de pe scaun şi dispare ca mînată de un uragan într-o altă încăpere. Cînd se reîntoarce îmi întinde triumfătoare un album.

— Ce-i asta?

— Aici e arborele nostru genealogic. Fiul meu,care a absolvit istoria, l-a întocmit. Avem o familie cu multe neamuri, dar pe nimeni dintre noi nu l-a chemat Paul Deladecima. Puteţi să controlaţi.

— Nu, mulţumesc, vă cred pe cuvînt.

Ies din casă însoţit pînă în prag de femeia cea de treabă. În curte, trecînd pe lîngă cîine, îi arunc pe furiş o bomboană pe care am pescuit-o pe fundul

unui buzunar. Înainte de-a se dumiri și-a începe să latre furios, sînt dincolo de poarta pe care o închid iute în urma mea. Greșeală fatală! Dintr-o pornire inexplicabilă, cîinele din stradă devine și el belicos și se-azvîrle asupra mea cu gîndul să încerce calitatea stofei din care îmi sînt confecționați pantalonii. Singura scăpare, chiar dacă e de un caraghioslîc fără margini, e să mă catapultez pe gardul înalt, unde să aștept, bîțîindu-mă, intervenția cuiva de la asociația pentru protecția oamenilor.

18

Hara nu mai are astîmpăr. Își mută aparatul de fotografiat de pe un umăr pe altul, se uită la butonul soneriei lîngă care scrie „Fam. Deladecima", aruncă priviri nerăbdătoare la vizorul ușii lîngă care stăm de mai bine de cinci minute.

— Mai sună o dată, îmi zice el.

— N-ai auzit c-a zis să așteptăm? După ce dăm buzna peste oameni...

Se uită la mine cu mirare.

— Măi, pe tine nu te poate scoate nimeni din sărite?

— Numai tu. Dar nici tu nu reușești întotdeauna.

N-apucă să-mi spună ce gîndește despre mine fiindcă zăvoarele de la ușă sînt trase în lături. În prag apare un bărbat cam de 40 de ani, numai fibră, cu părul însă cam rar pentru vîrsta asta și purtînd un halat cenușiu.

— Iertați-mă, eram în baie. Ce doriți?

Hara vrea să deschidă primul gura dar i-o iau înainte.

— Sîntem de la ziarul *Perspective*. Am vrea să stăm de vorbă cu cineva din familia Deladecima.

— Poftiți, ne invită cu glas prietenos bărbatul. Dar pot să văd și eu o legitimație?

De data asta Hara se preface a fi interesat de încuietorile complicate ale ușii așa că mă scotocesc eu prin portofel și scot o legitimație. Bărbatul o studiază cu multă atenție și ne poftește din nou să pășim înăuntru, cu un glas ce pare și mai îndulcit.

Ne așezăm toți trei în dreptul unei mese rotunde pe care, ca într-un miracol, apar trei pahare cu bere rece, aduse de o femeie cam de vîrsta pe care ar trebui s-o aibă acum Maria Deladecima.

— Eu sînt Marin Deladecima. Haideți să ne răcorim puțin, ne îndeamnă bărbatul care ne-a deschis ușa. Dînsa e mama mea, Maria Deladecima.

Punct ochit, punct lovit! Îi fac cu ochiul lui Hara care îmi răspunde în același fel.

După ce sorbim zdravăn din paharele aburite, gazda începe să ne privească fără să manifeste o curiozitate vizibilă. Eu și cu Hara ne uităm unul la altul stînjeniți. Aruncăm priviri și în jurul nostru, dar personal nu reușesc să înregistrez prezența obiectelor din încăpere.

— Știți, eu...

— Noi..., mă corectează Hara.

— Noi facem o anchetă în legătură cu o persoană dispărută în 1944.

Mirarea bărbatului nu cunoaște margini. Își scoate o batistă din buzunarul halatului și-și tamponează fruntea transpirată.

— O persoană dispărută în 1944? Ce legătură aș putea avea eu cu așa ceva? Pe-atunci nici nu existam. Sau par mai bătrîn decît sînt în realitate?

Gluma lui n-are nici un efect asupra noastră.

— Nu e vorba de dumneavoastră.

— De cineva mai în vîrstă e vorba, mă completează cu grăbire Hara. Altfel, n-ar fi putut să dispară la acea dată. Logic.

Bărbatul ne privește amuzat. La urma urmei, are și de ce. Sîntem de tot rîsul: n-avem nici un punct de plecare sigur și ne tot foim printre oameni, doar-doar ne-o pica o informație mai de doamne-ajută.

— Eu...

— Adică noi..., nu se lăsă bătut Hara.

— Noi căutăm pe cineva cu numele de Paul Deladecima.

Bărbatul e de data asta cît se poate de surprins.

— Paul Deladecima ați spus?

— Da, se făloșește Hara.

Marin Deladecima e din ce în ce mai contrariat.

— Dar bine, Paul Deladecima este tatăl meu. Și n-a dispărut deloc în 1944. Este viu și nevătămat și-acum.

Bărbatul se ridică de pe scaun și se duce într-o altă cameră. Am acum răgazul să privesc mai pe îndelete această nouă cameră de bloc în care am intrat. Mobilă nouă, covoare noi, perdele și draperii noi la ferestre.

După un timp, Marin Deladecima revine însoțit de un bărbat cam de 75 de ani, zvelt, cu privirea rece și pătrunzătoare, îmbrăcat într-un impecabil costum negru și tîrînd abia perceptibil piciorul drept. Fără să vreau îmi simt inima bătînd în piept ca un ciocan pneumatic. Nici Hara nu mai pare chiar așa în largul lui. Acesta să fie oare omul negru? Asasinul lui Toader Tacescu?

— Tată, dînșii sînt ziariști. Ar vrea să-ți spună ceva. N-or să te țină mult de vorbă.

Bătrînul se așază pe un scaun și așteaptă fără să manifeste vreo nerăbdare să vadă ce vrem de la el. De fapt, ce vrem de la el?

— Dumneavoastră sînteți Paul Deladecima?

— Da.

— V-ați numit întotdeauna Paul Deladecima?

Sprîncenele bătrînului se încruntă.

— Ce-i asta? Un interogatoriu?

Intervine și Marin Deladecima.

— Am uitat să vă spun, tatăl meu e cam suferind cu inima. Orice emoție prea puternică nu-i face deloc bine. V-aș ruga să-l menajați. A dus o viață foarte grea în tinerețe. Atunci s-a îmbolnăvit.

Pehlivanul de Hara abia așteaptă să i se dea apă la moară. Începe să turuie fără să bage în seamă semnele mele disperate.

— Vai, dar cum se poate ca un om simpatic ca dumneavoastră să numească drept interogatoriu cîteva întrebări obișnuite! Noi nici nu luăm interogatorii. Vrem să dăm însă de urma cuiva care a dispărut în 1944...

— Cîți n-au dispărut atunci...

— Într-adevăr. Dar cu ce v-ați ocupat?

— Am fost anticar.

Haida-de! Nu cumva am dat cu oiștea-n gard?

— N-ați fost cumva și profesor? Profesor de sport?

În ochii bătrînului s-a aprins pentru o clipă o luminiță sau a fost doar o impresie?

— Profesor de sport? întreabă el cu glas pierdut. Hara se vîră din nou în vorbă.

— Da, de sport. Adică unul care îi pune pe copii să meargă pînă ameţesc pe bîrnă, să se hîţîne la inele, pînă le vine bîţul, să-şi zdrelească palmele la bara fixă, să-şi frîngă gîtul la paralele...

Obida din glasul lui Hara are precis o motivaţie ce nu poate fi descoperită decît în anii lui de şcoală.

Bătrînul Deladecima nu se amuză însă ca mine şi ca fiul său de izbucnirea marelui fotoreporter. Răspunde cu un glas mai mult şoptit.

— De cînd mă ştiu am fost anticar. Într-o vreme am fost chiar unul dintre bunii anticari ai Bucureştiului. Boala însă m-a îndepărtat de pasiunea mea.

Bătrînul îşi moaie puţin buzele în paharul pe care, nevăzută şi neauzită, soţia lui i l-a pus în faţă.

Atmosfera este acum aproape idilică. Mai arunc o privire în jurul meu şi rostesc în doi peri:

— E la modă acum un bufet Florena. Cum de nu v-aţi luat unul?

— Nu pot să-l sufăr. E oribil.

Ar fi cam timpul s-o ştergem. Hara însă îmi ocoleşte privirile şi se războieşte cu al doilea pahar de bere. N-am încotro şi trebuie să mai fac conversaţie.

— Dar cum se face de nu sînteţi înconjurat de cărţi?

Bătrînul are o uşoară vinovăţie în glas.

— Am făcut alergie la ele. Nu le mai suport în număr mare. Dar cîteva sute de volume tot ţin în camera mea. Vreţi să le vedeţi?

Am uitat de orice anchetă.

— Mai încape vorbă! sar eu entuziasmat.

— Du-te, fiule, îmi şopteşte Hara printre dinţi. Şi nu te grăbi să vii înapoi: coana mare mai are cîteva sticloanţe. Ar fi păcat să le bea necunoscătorii!

Îl urmez pe bătrînul anticar într-o cameră cam de 20 de metri pătraţi, cu mobilă veche de data asta, cu draperii grele, cum nu se mai fac azi, cu un covor care a costat odinioară o avere mai înainte de a fi ros de vreme. Lîngă un perete e o vitrină cu cărţi frumos legate în coperţi de toate culorile. Fără să mai cer nici o încuviinţare, deschid uşa vitrinei şi încep să citesc titlurile scrise pe cotoare cu litere aurite. Sînt cîteva rarităţi care pot să lase gura apă oricărui bibliofil. Pe fiecare pagină de gardă a volumelor din bibliotecă un ex libris discret îl indică pe proprietar: Paul Deladecima. Printre cărţi — una pe care o caut de multă vreme: Şantier a lui Mircea Eliade. Încep s-o răsfoiesc şi din cînd în cînd citesc cîte o frază sau două. Ajung însă la o pagină la care mă uit fix, cu un asemenea interes încît bătrînului i se pare că mi s-a făcut rău. Şi chiar aşa şi e.

— Ce-i cu dumneavoastră?

— Nimic. O uşoară ameţeală. De la căldură, probabil. Am mers mult prin soare zilele astea cu capul descoperit.

— Nu-i bine.

Cine spune că e bine? Dar nu insolaţia e de vină. Pe pagina respectivă stă scris cu o caligrafie frumoasă: „Lui Vargaru, cu amiciţie, din partea lui Nae Teodorescu."

Închid cartea şi încerc să mă prefac mai puţin tulburat decît sînt în realitate. O pun la locul ei, mai iau cîteva şi le cercetez chipurile cu atenţie, deşi literele îmi joacă în faţa ochilor şi nu pricep nimic. După ce mai fac puţin circ, mulţumesc cît mai politicos cu putinţă şi ne întoarcem amîndoi în camera unde Hara şi Marin Deladecima stau la şuetă şi par să se fi împrietenit la toartă. Acesta din urmă are ochii în lacrimi de atîta rîs şi se bate pe şolduri cuprins de un acces de veselie cum n-a mai cunoscut probabil demult. Marele fotoreporter e în plină formă. Dar e timpul să-l aduc cu picioarele pe pămînt.

— Gata! E timpul să mergem!

— Dar de-abia am venit, scînceşte el uitîndu-se în direcţia de unde au sosit pînă acum fiolele.

— Chiar, de ce nu mai staţi? intervine şi Marin Deladecima care a luat şi el avînt.

— Nu, nu se poate, şi-aşa v-am răpit destul timp...

— Nu face nimic, nu face nimic... Am mai schimbat şi noi o vorbă...

Numai Paul Deladecima nu participă la discuţia noastră. Stă ţeapăn în costumul lui negru şi îşi recapitulează poate viaţa, atît de concentrat e şi de departe de noi. De aceea mă surprinde cînd mi se adresează pe un ton aproape duşmănos.

— O întrebare totuşi, dacă-mi permiteţi.

Sînt mai îmbibat de dulceaţă ca un tort pregătit pentru o onomastică.

— Pe cine căutaţi de fapt? Ce căutaţi de fapt?

Încerc să fiu cît mai lapidar cu putinţă.

— Pe un profesor de sport, Ilie Vargaru, care a fost implicat în moartea unui coleg de-al său în anul 1942. Dar am greşit adresa. Vă rog să ne scuzaţi. Haide, Hara!

19

— De ce nu mi-ai spus imediat?

Cel care vorbeşte pe un asemenea ton vehement e, bineînţeles, Hara. Cel căruia i se adresează sînt, desigur, eu.

— Ce să-ţi spun?

— Că între cărţile individului se află una dedicată lui Vargaru.

— Şi ce dacă se află?

Faţa lui Hara exprimă cea mai mare uluială. Nici întîlnirea cu Madona nu i-ar stîrni o mai mare uimire.

— Cum adică? Nu-i o dovadă că Paul Deladecima, uf, îmi scrîntesc limba spunînd numele ăsta, şi cu Vargaru sînt una şi aceeaşi persoană?

— Da'de unde! Oricînd ţi se poate spune că e o simplă coincidenţă. Prin mîinile bătrînului au trecut mii şi mii de cărţi. E perfect posibil să ajungă în casa lui şi una aparţinînd cuiva pe care îl chema Vargaru. Nici măcar nu ştim dacă e vorba de acel Vargaru pe care îl căutăm noi.

— Fugi, dom'le, de-aici, cu gogoşile astea! Pentru mine totul e clar.

— Ce bine-ar fi să pot spune şi eu la fel...

Sîntem din nou la mine. Mecena a plecat într-o promenadă din care se va întoarce iar cu blana jumulită. Hara se plimbă ca un leu în cuşcă. Eu stau la birou, întors spre marele fotoreporter, şi îi urmăresc mişcarea du-te vino care ar stîrni invidia unui piston de locomotivă de odinioară.

— Cînd mă gîndesc că am băut bere cu asasinul îmi vine să-mi dau pumni în cap, zice el cătrănit. Dar animalul tău pe unde umblă?

— Măcar el din casa asta să umble pe acoperişuri.

— Nu zic nu, era o bere bună. Dar cum s-o bei

într-o asemenea companie?
E momentul să-i aduc cu picioarele pe pămînt.
— Nu te mai frămînta, Hara. Poate că nu e nici o legătură între Vargaru și Deladecima. Nici măcar despre Vargaru nu știm cu siguranță că ar fi un ucigaș.
— Atunci de ce-a dispărut?
— Dar dacă n-a dispărut? Dacă trăiește pe undeva, într-un oraș de provincie, și își udă în fiecare dimineață florile și habar n-are de furtuna pe care a stîrnit-o?
Parchetul încetează să mai scîrțîie sub pasul greu al fotoreporterului de anvergură. Îmi aruncă o privire nimicitoare.
— Nu mai spune asta! Te rog, n-o mai spune! Ar fi culmea să fie așa! M-aș izbi cu capul de toți pereții! Auzi! Să ude florile în fiecare dimineață cu o stropitoare metalică în timp ce noi ne dăm de-atîtea zile de ceasul morții! Dac-ar fi așa, chiar și nevinovat abia m-aș stăpîni să nu-l jupoi de viu!
— Nu te mai ambala, doar nu e vorba de tine.
Se potolește și se duce pe balcon, de unde se uită la luminile gării de Nord. Cînd se întoarce are o ușoară modificare în privire.
— Ce-i cu tine?
— Cum de poți să stai lîngă gară? Tot timpul mi-ar veni s-o iau din loc.
— Parcă așa nu ești pe drumuri... Ai uitat ce meserie ai? Dar apropo de luat din loc: ce-ar fi s-o-ntinzi acasă? Poate mai apuc să mai traduc o pagină, două, deși pleoapele mi le simt ca de plumb. Îmi vine să trag obloanele.
E gata să ia startul fără nici un comentariu. Se întoarce din prag.
— Și cu ancheta cum rămîne?
— Așteptăm. E singurul lucru bun pe care îl avem de făcut.

20

În capul meu se face în sfîrșit o lumină orbitoare după ce răscolesc colecții de ziare din anul 1944. Maldăre de colecții. La care ajung numai cu o aprobare specială. Iar cînd fac descoperirea, cei cîțiva cercetători gravi din sala Bibliotecii Academiei unde mă aflu își închipuie că au de-a face cu cineva nu prea zdravăn la minte. Fiindcă numai cineva într-o astfel de stare poate să înceapă să țopăie ca un apucat printre mese, împrăștiind microfilmele, tăieturile din ziare, colile de hîrtie. Și care, fără să-și ceară măcar scuze, începe să citească din nou cîteva articole ce îi dezvăluie demascarea în toamna acelui an a unei rețele de spionaj. Numele celor care făceau parte din ea sînt scrise negru pe alb. Toți au fost prinși cu excepția lui Ilie Vargaru ale cărui semnalmente sînt date cu lux de amănunte și se cere cetățenilor ajutorul pentru prinderea lui.
Acum mi-a devenit limpede fraza auzită de profesorul Marin Dănescu: „Am să te dau în vileag." Probabil că Ilie Vargaru, la chef, încercase să-l atragă pe Toader Tacescu în jocul lui murdar, însă își greșise ținta. S-a mai dus o dată la el acasă și a căutat din nou să-l convingă, dar și tentativa asta eșuase, din moment ce Marin Mara fusese martorul involuntar al unei dispute violente.

Dar de ce avusese nevoie Vargaru de un om ca Toader Tacescu? Din pricina prestigiului de care se bucura acesta în rîndul cadrelor didactice? Fiindcă dacă ar fi acceptat ar fi fost loial? Cine mai poate ști acum!
Marea mea frămîntare continuă să fie alta: e Paul Deladecima una și aceeași persoană cu Ilie Vargaru? Sau totul e numai o fantasmagorie?
Oricît mi-aș suci creierii pe moațe nu-mi vine nici o idee mai ca lumea. Iar pe biroul meu zace abandonat volumul de povestiri polițiste din care n-am tradus decît vreo douăzeci de pagini., S-a dus de rîpă totul. Nici măcar imaginea unui Mecena vioi și cu chef de joacă nu mă mai consolează.
Ca împins de un resort mă reped la telefonul care sună.
— Alo?
— Andrei!
E Hara. Vorbește cu greutate și parcă scîncește.
— Andrei! Vino la mine! Galop!
Simt cum m-apucă pandaliile. Eu îmi zdrobesc creierii ca să rezolv odată blestematul ăsta de caz iar dumnealui se destrăbălează prin circiumi.
— Ce-i cu tine? Te-ai pilit?
— Ce bine-ar fi fost...
— Atunci ce-ai pățit? Ai un glas de parcă ți-ar fi căzut peste dinți o bară de fier.
— Mult n-a lipsit. Haide odată!
— Dar spune odată, frate, ce ai?
Urmează o pauză pe care Hara o socotește de mare efect.
— M-au bătut!
— Cum?
— M-au caftit. M-au luat la poceală. Zi-i cum vrei. Dar vino odată!

21

Din toată fala lui Haralambie Necșulescu n-a mai rămas nimic. Zace pe o canapea plin de vînătăi și de sînge. Un ochi abia i se mai vede în jurul unei pete negre. Buza de sus îi e crăpată. S-a înconjurat cu prosoape ude pe care, pe măsură ce le folosește, le aruncă într-un lighean. Și totuși, e surprinzător de radios. E chiar uluitor de vesel pentru cineva care și după înțepătura unei albine întreabă cu glasul stins:
— Oare nu dau în primire?
— Acum chiar că știm pe ce picior dansăm, zice el scuipînd în lighean un cheag de sînge.
Îl privesc din cap pînă-n creștet și îmi exprim în gînd o vagă îndoială în legătură cu posibilitatea lui de a dansa, indiferent pe ce picior, în situația în care se află acum.
— Ai nevoie de ceva?
— O infirmieră ar fi bună, îmi răspunde el visător. Are mîinile atît de ușoare și de catifelate...
Dar reveria lui nu durează mult. Are ceva cu mult mai important de comunicat.
— L-am demascat, îmi zice el cu toată emfaza pe care i-o îngăduie să mi-o arate poziția în care se află.
Îl ascult fără să schițez un gest.
— Ești surd? L-am demascat.
De data asta îi fac jocul și îi răspund curios.
— Pe cine?
Nici cel mai vestit dirijor nu poate obține de la o

orchestră accentele triumfale din glasul lui Hara.
— Pe Deladecima. El e Vargaru.
Îl privesc cu compătimire.
— De unde știi?
E din ce în ce mai extaziat de faptele lui.
— Am fost la el și i-am spus totul pe șleau.
— La care el?
— La Deladecima. La Vargaru.
— Cum?
Toată compătimirea mi s-a topit ca un bulgăre de nea aruncat într-un furnal.
— Ce-ai căutat acolo?
Hara începe să se supere. Nu-i place deloc postura de băiețaș certat pentru faptele lui rele.
— Eu credeam c-ai să mă lauzi și cînd colo...
— Cum să te laud pentru o tîmpenie?
— Care tîmpenie? L-am silit să-și scoată masca. Au!
A făcut o mișcare greșită și l-au apucat din nou durerile. Se uită la mine cu coada ochiului ca să vadă ce impresie face. Nici nu-l bag în seamă. Atunci începe să se vaite sfîșietor. Se ridică de pe canapea cît e de lung. Atent la efectele artistice nu bagă în seamă candelabrul în care dă cu capul. Cade ca secerat din nou pe canapea; i-a apărut o nouă julitură dar nu mă înduioșează cu nimic.
— Deșartă tot ce ai de spus!
Hara nu mai e atît de sigur de eroicele sale fapte de arme și începe să povestească șovăitor.
— Am fost la Deladecima. Mi-a deschis chiar bătrînul. Nu m-a lăsat să intru în casă. Atunci i-am spus-o verde în față: ești Vargaru, s-a dovedit! L-ai împușcat pe Toader Tacescu. N-a tresărit deloc, canalia! Mi-a zis doar: Prostii! și mi-a trîntit ușa în nas.
Mînia mea nu mai cunoaște margini.
— Deci asta-i tot ce-ai făcut? Bravo ție! Grozav! Mă mir că nu te-a îmbrîncit pe scări!
Hara este iarăși în apele lui teritoriale, ca un jucător de pocher care a descoperit în ultima clipă o carte bună.
— Stai că asta nu-i totul! Frumusețea de-abia acum începe.
Mă fac mic pe un scaun. Mi-a luat piuitul.
— Asta nu-i totul? Dar ce mai poate fi?
— După vreo trei ore de la vizita mea la Vargaru-Deladecima treceam prin Herăstrău. O luasem pe o scurtătură venind dinspre Casa Scînteii. Deodată aud în urma mea mai mulți pași. La început nu-i iau în seamă. Aveam gîndurile mele.
— Grozave gînduri!
Hara însă nu vrea să fie scos din sărite cu una, cu două.
— Dar, la un moment dat am grăbit pasul; cei din spatele meu l-au grăbit și ei. Am mers mai încet; imediat și necunoscuții au început să meargă agale. Pînă cînd am ajuns într-un loc unde nu se vedea țipenie de om. Atunci s-au repezit la mine, m-au călcat în picioare mi-au rupt hainele, m-au luat la pumni. Totul a durat un minut sau două. După care au șters-o ca niște lași. De-abia m-am ridicat de pe jos, am ieșit din parc, am luat un taxi și țuști acasă. Ei! nu-i așa că l-am demascat?
— Pe cine?
— Pe Vargaru-Deladecima. Doar el i-a tocmit pe bătăușii ăia...
Arunc o privire în jurul meu. E o dezordine în garsoniera lui Hara cum numai într-un bazar mai găsești. Aparate fotografice, trepiede, un magnetofon vechi, un altul nou, un pick-up, discuri aruncate alandala...
— Îți lipsește ceva?
Parcă s-ar fi trezit din somn pe o plajă în Bali.
— Ce să-mi lipsească?
— Ceva de prin buzunare.
Se ridică greoi și începe să se caute prin buzunare. E din ce în ce mai precipitat în mișcări.
— Aoleu! Portofelul! Și tocmai azi am luat chenzina!
— Întreabă-l pe Deladecima dacă n-are cumva de gînd să ți-o dea înapoi.
— Golanii naibii! M-au nenorocit! Îi scalpez dacă-mi pică-n labă.
Apoi se oprește din lamentația sa și devine iarăși glorios.
— Bine că n-am avut aparatele la mine. Om mă făceam. Ce! Te pui cu borfașii?

22

Concediul meu s-a dus pe apa sîmbetei. Singurul pian la care mai știu să cînt — mașina de scris — a stat mai degeaba. Și nici măcar n-am lămurit un lucru: este Deladecima profesorul Vargaru sau nu? Numai faptul că se îmbracă în negru nu-i nici o dovadă. După cum nici dedicația de pe cartea din biblioteca lui nu m-a ajutat cituși de puțin.
O clipă stau și cumpănesc și-mi dau seama că între mine și un bocanc e o asemănare deplină din moment ce nu m-am gîndit mai mult la această dedicație: „Lui Vargaru, cu amiciție din partea lui Nae Teodorescu."
Ce-ar fi dacă... dacă m-aș da drept Nae Teodorescu? Îmi pot doar preface la perfecție glasul. Cînd vreau să rîd de Hara îi dau telefon cu glasul suav al unei dudui care abia așteaptă să fie dorlotată și îi fixez întîlniri unde așteaptă cu o resemnare demnă de

o cauză mai bună. Dar acum îmi trebuie un alt fel de glas; al unui domn în vîrstă, echilibrat, bine timbrat.

— Alo?

— Bună seara. Aș putea să vorbesc cu domnul Paul Deladecima?

— Cine-l caută?

— Un prieten din tinerețe.

O scurtă tăcere la celălalt capăt al firului. Apoi:

— Da, vă rog.

— Bună ziua.

— Cine e la aparat?

— Mă iertați de deranj...Aici e Nae...Nae Teodorescu...

— Nae Teodorescu?

— Da.

— Nu cunosc nici un Nae Teodorescu. Bună seara.

Înainte însă de-a închide spun dintr-o suflare:

— Ilie, eu sînt, Nae... Am vești pentru tine. Poate că te interesează... Aș vrea să ne vedem, dar nu la tine acasă. Bravo, i-ai dus de nas cum ai vrut. Dar pe un vulpoi ca mine nu l-ai putut păcăli. Ce zici? Unde vrei să ne vedem?

La celălalt capăt al firului — tăcere.

— Ei! Ilie! Mai ești acolo?

— De unde dai telefon?

— De la un telefon public de pe Calea Moșilor.

— Ce număr e acolo?

I-l comunic într-o stare tot mai accentuată de surescitare. El însă îmi zice rece:

— Mîine la ora 20 fix am să te sun acolo.

Și închide fără să mai adauge nimic. Dar eu sînt în culmea fericirii. A mușcat! Peștele cel mare a mușcat momeala! I-a dat de cîteva ori tîrcoale, a ciupit de cîteva ori din ea și pînă la urmă a înfulecat-o. A înșfăcat-o cu cîrlig cu tot. Poftă bună! De-acuma nu mai scapi!

23

E aproape ora 20. Vecinul meu Pantelie stă rezemat gînditor de cabina telefonică de pe Calea Moșilor unde aștept să fiu sunat din clipă în clipă. Nu înțelege nimic. Nici n-are de ce. Îl folosesc pe acest bătrînel de treabă doar ca pavăză. Paul Deladecima e un vînător încercat. Dacă dă mai întîi tîrcoale cabinei să vadă cine e lîngă ea? Ce impresie i-ar face să mă vadă pe mine bîntuind în jurul ei în loc pe cineva de vîrsta lui Nae Teodorescu?

Vizavi de trotuarul unde e cabina telefonică e un intrînd unde eu și Hara stăm la pîndă. Marele fotoreporter nu e încă într-o formă prea grozavă. Dar nici atît de rea cît îi place lui să pozeze.

Îl văd pe nea Pantelie cum se repede în cabina telefonică. Ridică receptorul și începe să vorbească, sper, așa cum l-am învățat eu.

Pe trotuarul celălalt se aud pași. E un individ grăbit a cărui înfățișare n-o disting prea bine.

— Numai de nu ne-ar încurca socotelile, murmură Hara.

Care socoteli? îi răspund eu în sinea mea, dar în clipa următoare țîșnesc din ascunziș trăgînd după mine un Hara buimac.

— Prinde-l, Hara! Nu-l lăsa să scape!

— Pe cine?

N-apuc să-i mai răspund. Nea Pantelie tocmai iese din cabină cînd asupra lui se repede cetățeanul de pe stradă. De uimire, face un pas înapoi și Paul Deladecima n-are de ce să se mai apuce, se dezechilibrează și cade la pămînt. Horcăie cînd ajungem lîngă el și-și ține mîinile la gît. O durere atroce îi scoate ochii din orbite.

Sar în calea unei mașini care frînează brusc.

— Nu mă-njurați, îi zic eu șoferului înainte de-a apuca să-și pornească seria de invective. E un caz grav. Vă rog, duceți-ne la Spitalul de urgență!

24

Inima lui Paul Deladecima a rezistat: acum toți îi așteaptă însănătoșirea deplină pentru a răspunde la întrebări. Are cu siguranță destule de povestit.

Dar dacă n-are nimic de spus?

Ion Tacescu n-a mai dat nici un telefon. Așa că îl iau pe Hara cu mine și ne îndreptăm spre casa inginerului. Marele fotoreporter e din nou volubil. Nu i se mai vede pe față nici o zgîrietură. Nu se mai întîlnește nici cu profesoara lui de engleză așa că iar a luat-o razna cu păsăreasca lui.

Ajungem în dreptul apartamentului lui Tacescu. Sunăm și așteptăm să ni se deschidă. Nu apare nimeni. Mai apăs o dată pe sonerie și țin acum degetul mai mult pe butonul alb. Același rezultat. Atunci Hara se proptește sănătos de sonerie și stă așa un minut întreg.

Nu răspunde nimeni.

Ne privim unul pe altul.

— N-o fi acasă, zice Hara.

— Asta văd și eu, îi răspund cu acreală în glas. Am bătut drumul de pomană.

— Mai încercăm o dată.

Hara apasă din nou pe sonerie, cu toată greutatea, cu un deget ca un cîrnăcior trandafiriu. În încăperile de dincolo de ușă se aude bing-bang-ul sonor, ca într-o cutie de rezonanță puternică. Așa sună o sonerie numai într-un apartament complet gol.

O ușă se deschide la un alt apartament de pe palier. În prag apare o fată de 14 — 15 ani. În mînă ține o servietă burdușită. Se uită la noi surprinsă, își învinge șovăiala și ne întreabă cu un glas mic:

— Pe cine căutați?

Dacă ar avea cu cinci ani mai mult, cu siguranță că Hara s-ar repezi să-i răspundă primul.

— Pe inginerul Tacescu.

— Pe inginerul Tacescu? se minunează fetița. Dar în apartamentul ăsta nu s-a mutat încă nimeni. E gol.

E rîndul meu să mă mir.

— Cum e gol? Acum cîteva zile cînd am mai venit pe-aici mi-a deschis chiar inginerul. Era în pijama.

— În pijama? Nu se poate! Aici își aveau sculele numai zidarii care au lucrat la bloc. Dar lucrările s-au încheiat și au plecat. Nu mai e nimeni înăuntru. Vă rog să mă credeți pe cuvînt

Încuie ușa de două ori cu cheia și o pornește ca o tornadă pe scări.

— Frumoasă treabă, îngaim eu și mă ciupesc de obraz ca să nu mi se pară că visez.

Iar Hara, gureșul de Hara, pare amuțit pentru vecie.

Desene de AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU